

Motala ligger i dina händer – tillsammans formar vi vår framtid

Medborgardialog om ny översiktsplan

Rapport - December 2017

Sammanfattning

En omfattande medborgardialog har genomförts under våren 2017 i syfte att få svar på strategiska frågor i arbetet med en ny översiktsplan för Motala kommun. Dialogen, som ägde rum i ett tidigt skede av planprocessen, har varit öppen för alla invånare i kommunen. Frågorna i dialogen har utformats som påståenden att ta ställning till. Ett avsnitt har handlat om staden, ett annat om landsbygden och ett tredje om regionen. Det har också funnits möjlighet att fritt formulera sina tankar, idéer och synpunkter i en öppen fråga. Därutöver har det funnits en karta över kommunen och en uppmaning att på den markera platsen där man vill bo, men även platser värda att bevara eller förändra.

Medborgardialogen har till övervägande del genomförts med hjälp av ett digitalt webverktyg (ArcGIS), men det har också funnits möjlighet att lämna sina svar och synpunkter skriftligen på en pappersversion av enkäten.

Informationsinsatserna har varit omfattande, såväl före som under själva dialogen i syfte att få in så många svar som möjligt. Kanaler för kommunikation har bland annat varit sociala media, miniatyrtställningar och möten. Särskilda satsningar har genomförts för att locka ungdomar och unga vuxna att svara.

Totalt har 1 157 svar noterats i de olika enkätdelarna och därutöver 777 markeringar på synpunktskartan. Målsättningen att nå mellan 500-1000 invånare har därmed uppnåtts. Svaren från ungdomar och unga vuxna resulterade i drygt 15 % vilket är under det uppsatta målet på 25 %.

I arbetet med medborgardialogen har kommunens riktlinjer och anvisningar på området varit vägledande. Därmed har ett systematiskt arbete kunnat säkras i en kontinuerlig samverkansprocess mellan samhällsbyggnadsenheten, kommunikationsenheten och lantmäterienheten. Regelbundna avstämningar i kommunstyrelsen och med presidierna i tekniska nämnden och plan- och miljönämnden har bidragit till dialogens slutliga utformning och genomförande.

I den fortsatta planprocessen för en ny översiktsplan är resultatet av medborgardialogen ett viktigt underlag. Svaren på enkätfrågorna har varit betydelsefulla i kommunstyrelsens ställningstagande till översiktsplanens inriktning. Medborgardialogen har därmed i hög grad bidragit till ett bättre beslutsunderlag.

Innehåll

1. Uppdraget.....	4
2. Bakgrund	4
2.1. Tidigare medborgardialoger i samhällsplaneringen.....	4
2.2. Medborgardialog – för delaktighet och engagemang.....	6
2.3. Medborgardialogens status.....	6
2.4. Medborgardialogen om ÖP – syfte och målgrupp	6
3. Förberedelser och genomförande.....	7
3.1. Ansvar och roller	7
3.2. Går det att skapa en bra dialog om ÖP?.....	7
3.3. Formulering av frågor och påståenden	8
3.4. Digitala verktyg för medborgardialogen	9
ArcGIS online med Story Map	9
DefGo.....	9
Karttjänst	9
3.5. Metoder i övrigt	9
3.6. Information och kommunikation	11
3.7. Dokumentation.....	12
4. Resultat av dialogen	13
4.1. Hur många deltog?	13
4.2. Hur representativa för alla invånare i kommunen är de som svarat?	13
4.3. Åldersfördelning.....	13
4.4. Könsfördelning	15
4.5. Geografisk fördelning	15
4.6. Redovisning av svaren	16
Enkätsvaren	16
5. Resultat för Staden.....	17
6. Resultat för Landsbygden.....	27
7. Resultat för Regionen	34
Alla åldrar	34
Vad visar resultatet?.....	36
Betydelse för översiktsplanen?	36
8. Sammanställning av kommentarer till enkätfrågorna	42
8.1. Staden.....	42

8.2.	Landsbygden.....	43
8.3.	Regionen.....	43
9.	Synpunktskartan.....	44
	Vad visar resultatet?.....	44
	Betydelse för översiktsplanen?	45
10.	Utvärdering.....	45
10.1.	Metoden – hur fungerade den?	45
10.2.	Analys av kommunikation kring kampanjen	47
	Sociala medier	47
	Ungdomar och unga vuxna.....	47
10.3.	Analys av de GIS-verktyg som användes i medborgardialogen.....	48
10.4.	Tillämpning av riktlinjer och anvisningar för medborgardialog	50

Bilagor:

1. Kartor- geografisk fördelning
2. Sammanställning fritextsvar
3. Redovisning av fritextsvar som faller utanför arbetet med ny översiktsplan
4. Obearbetade fritextsvar
5. Analys synpunktskartan

1. Uppdraget

Den gällande översiktsplanen, ÖP 06, aktualitetsprövades av kommunfullmäktige i januari 2015. Fullmäktige konstaterade att planen till följd av ändrade förutsättningar och behov hade ett begränsat värde som strategiskt styrinstrument i sin nuvarande form och därmed behövde omarbetas.

Kommunstyrelsen tog i januari 2016 ställning till hur arbetet med den nya översiktsplanen skulle läggas upp. Det innebar att en medborgardialog skulle genomföras i ett särskilt skede före plansamrådet, dvs. innan ett förslag till ny översiktsplan upprättats. Fullmäktige uppdrog sedan åt kommunstyrelsen att ta fram en ny översiktsplan i februari 2016.

Kommunstyrelsen tog den 21 februari 2017 ställning till medborgardialogens syfte, inriktning och arbetssätt.

Dialogen genomfördes under tiden under tiden 10 mars – 15 maj 2017 med en upptakt under Motala Expo fredagen den 10 mars. Uppdraget har nu slutförts. Förberedelser, genomförande och resultat redovisas i denna rapport.

Arbetet med medborgardialogen har till övervägande del genomförts utan att extra personella resurser tillförts förvaltningarna. Det är därför inte möjligt att särskilja arbetet med dialogen från ÖP-arbetet i stort. I kommunens budget har 100 000 kr avsatts för externa kostnader.

Denna rapport har sammanställts av Lena Henriksson, Jessica Käller och Leif Sjögren på Kommunledningsförvaltningen Samhällbyggnad; Camilla Areflykt, Kommunledningsförvaltningen Kommunikation samt Anneli Sköld, Plan- och miljöförvaltningen Lantmäteri.

2. Bakgrund

2.1. Tidigare medborgardialoger i samhällsplaneringen

Det har under de senaste åren genomförts en rad medborgardialoger i frågor som rör samhällsbyggnadsprocessen:

- Framtidens Motala
- Motala Centrum 2025
- Idéprogram för Motala kommuns fritidsverksamhet 2012
- Motala Cykelstad 2015
- Utvecklingsplan Landsbygd 2015
- Gamla Motala Verkstad 2014
- Fördjupad översiktsplan gällande Borensberg 2010
- Stora Torget Medborgardialog 2016

Den senaste och mest omfattande medborgardialogen genomfördes 2013 och 2015 i projektet *Framtidens Motala*, som resulterade i en stadsvision för Motala. Målsättningen var att ge alla kommuninvånare samt aktiva i Motala kommun möjlighet att lämna synpunkter i olika forum. Allmänheten inbjöds till arbetsmöten i fyra delar av staden. Synpunkterna finns sammanställda och analyserade. Stadsvisionen och det sammanfattande *Sjökortet* är ett värdefullt underlag i arbetet med en ny översiktsplan.

I arbetet med *Idéprogram Varamobaden 2009* genomfördes samråd både internt och externt. Målgrupper för det externa samrådet var boende i Varamobaden, besökare, boende i Motala kommun, entreprenörer samt media.

I arbetet med *Idéprogram Fritidsanläggningar* genomfördes en enkät i syfte att få kännedom om motalabornas fritidsvanor, även föreningar gavs möjlighet att lämna synpunkter.

Inom ramen för uppdraget att arbeta fram en vision för *Motala centrum 2015* genomfördes två publika dialoger. Visionen diskuterades också med Motalas pensionärsråd, torghandlarna, Vätternrundan, Sjökulmas kvinnoförening, Fastighetsägarna och Centrumföreningens medlemmar. En workshop genomfördes också med en samhällsklass på Platengymnasiet. Visionen var föremål för ett brett samråd som resulterade i 45 yttranden, sammanfattade och kommenterade i en samrådsredogörelse. De förslag som redovisas i denna visar en mycket god samstämmighet med de förslag som inkommit i processen med *Framtidens Motala*.

I projektet *Motala Cykelstad 2015* genomfördes inledningsvis en omfattande medborgardialog via en enkät till ett urval av kommuninvånare med ett aktivt intresse av cykelfrågor. Enkäten utformades för att ge ökad kunskap om kommuninvånarnas cykelvanor och vad som efterfrågas för att förbättra förutsättningarna för cykel.

Utvecklingsplan Landsbygd – Ett antal dialogmöten genomfördes av förtroendevalda och ansvarig tjänsteman i de mindre tätorterna på landsbygden. Syftet var att hämta in synpunkter och förslag på utvecklingsområden. Parallellt med detta genomfördes dialoger med de lokala utvecklingsgrupperna på varje ort. Särskild hänsyn togs till ungdomsperspektivet. De lokala utvecklingsgrupperna har i de flesta fall representation från såväl ideell som privat och offentlig sektor.

En verksamhetsidé har tagits fram angående inriktning och ambition för *kulturstadsdelen Gamla Motala Verkstad*. Kulturstadsdelen är en del av *Framtidens Motala* och Motala tätorts framtida utveckling. I projektet fördes dialog med enskilda grupper, föreningar och företag. Det anordnades också stormöten i syfte att fånga upp tankar och idéer om framtida användningsområden.

En *fördjupning av översiktsplanen för Borensberg* togs fram 2010-2013. I ett första skede av planprocessen anordnades ett rådslagsmöte med ett stort antal intressenter i samhället och ett stormöte för allmänheten. En sammanställning av inhämtade synpunkter med minnesanteckningar från stormötet utgjorde sedan underlag för det planförslag som sedan hanterades i enlighet med plan- och bygglagens bestämmelser om samråd och utställning.

En omfattande medborgardialog har genomförts i en förstudie angående en framtida omdaning av *Stora torget*. Dialogen, som genomfördes under hösten 2016, har redovisats på motala.se och sammanfattats i en rapport. Nästa moment i förstudien är en arkitektävling baserad på resultatet av dialogen och andra givna förutsättningar sammanställda i ett tävlingsunderlag.

2.2. Medborgardialog – för delaktighet och engagemang

Utvecklingen av medborgarnas delaktighet och engagemang har blivit en allt viktigare fråga för kommuner, landsting och regioner. Motala kommun har sedan 2010 arbetat med att utveckla medborgardialogen som ett verktyg i verksamhetsstyrningen. Ett styrsystem där medborgardialog ingår ger goda förutsättningar för att skapa större förståelse för de prioriteringar av resurser som måste ske i den kommunala verksamheten. Medborgardialogen skapar ett engagemang och ett större ansvarstagande för den lokala samhällsutvecklingen när den används på rätt sätt och som en del i styrningen av kommunen.

Kommunen har sedan 2014 politiska riktlinjer för medborgardialog och anvisningar som ger såväl förtroendevalda som tjänstemän vägledning i ett genomtänkt och systematiskt arbete med medborgardialog – från planering, via genomförande till uppföljning.

2.3. Medborgardialogens status

Enligt de politiska riktlinjerna ska medborgardialog alltid övervägas i förslag som direkt berör kommuninvånarna, samtidigt som ställning tas till nyttan och syftet med en sådan dialog. Det ska således finnas ett politiskt beslut innan en medborgardialog startas. Medborgardialog ska genomföras tidigt i processen och i ett skede när det finns möjlighet för påverkan. Beslutet om en medborgardialog i ÖP-arbetet togs av kommunstyrelsen i januari 2016 som en del av antagandet av projektplanen och dialogen har även i övrigt genomförts i enlighet med de politiska riktlinjerna.

Genom denna medborgardialog får förtroendevalda del av vad kommuninvånarna tycker i frågor av betydelse för en ny översiktsplan. Medborgardialogen bidrar därmed till ett bättre beslutsunderlag när frågan slutligen ska avgöras genom politiska beslut i kommunstyrelsen och slutligen i kommunfullmäktige.

2.4. Medborgardialogen om ÖP – syfte och målgrupp

Översiktsplanen är kommunens mest övergripande planeringsinstrument och ligger till grund för beslut inom hela samhällsområdet. Den berör ekonomiska, ekologiska, tekniska och sociala frågor med anknytning till markanvändning, bebyggelse, miljö m m och är därför av betydelse för samtliga kommunens invånare. Syftet med medborgardialogen har varit att få medborgarnas synpunkter i frågor där översiktsplanens inriktning kan få stora konsekvenser för kommunens utveckling, dvs. de viktiga vägvalen i arbetet med översiktsplanen. Genom att dialogen sker i ett tidigt skede av processen, innan ett samrådsförslag tas fram, finns större möjligheter för medborgarna att påverka översiktsplanens inriktning.

Målgruppen för dialogen fastställdes av kommunstyrelsen till alla kommuninvånare. Kommunstyrelsen uttalade också en ambition att särskilt nå ungdomar och unga vuxna

eftersom översiktsplanen är långsiktig och därmed får särskilt stor betydelse för den unga generationen.

Målsättningen för medborgardialogen sattes till 500 – 1000 svarande varav 25 % skulle vara från ungdomar och unga vuxna, dvs. 13-19 resp. 20-30 år.

3. Förberedelser och genomförande

3.1. Ansvar och roller

För en väl fungerande medborgardialog krävs ett nära samarbete mellan politik och förvaltning. Förberedelserna har därför präglats av kontinuerliga avstämningar i Kommunstyrelsen som är styrgrupp för hela ÖP-arbetet men också i ”Trippel-AU” – där presidierna i kommunstyrelsen, plan- och miljönämnden och tekniska nämnden ingår – som utgör politisk referensgrupp i arbetet.

Ansvar för att planera medborgardialogen har legat på tjänstemannanivå. Dialogen har planerats i en mindre tjänstemannagrupp bestående av representanter från samhällsbyggnadsenheten, lantmäterienheten och kommunikationsenheten. Frågorna i dialogen har diskuterats i arbetsgruppen för ÖP där alla berörda enheter är representerade.

Ansvar för genomförandet har varit delat. Vid upptakten på Motala Expo deltog till exempel både politiker och tjänstemän. Vid mötena på landsbygden och i ”råden” har tjänstemän och politiker medverkat gemensamt. Möten på gymnasieskolorna och flera andra platser, där syftet varit att skapa uppmärksamhet och få ungdomar att besöka hemsidan, har genomförts till största delen av tjänstemän.

Ansvar för dokumentation och sammanställning av resultat ligger på tjänstemannanivå.

3.2. Går det att skapa en bra dialog om ÖP?

Det är inte lätt att skapa en bra och meningsfull dialog om en så övergripande företeelse som översiktsplanen. De flesta uppfattar ÖP som något stort och diffust med oklar inverkan på den egna situationen. En ännu större utmaning var att få igång dialogen innan det fanns ett förslag att reagera på.

Att enbart låta medborgarna komma med fria synpunkter inför det kommande planarbetet bedömdes inte som tillräckligt. Erfarenheter av de tidigare dialogerna visar att man får många inlägg som inte kan hanteras i det aktuella planärendet och att medborgarna kan känna sig lurade om de fått intrycket att man nu kan få gensvar på alla typer av synpunkter.

Vi var länge inne på att måla upp några olika visioner eller framtidsbilder och låta medborgarna reagera på dem. Men det skulle inte fånga in alla aspekter och dimensioner i frågeställningarna om ÖP. Vi landade därför i att försöka formulera ett antal frågor med koppling till viktiga ställningstaganden/vägval i ÖP-processen. Mycket tid ägnades åt att fastställa kriterier för frågorna och att formulera dem i enlighet med dessa. En workshop i

arbetsgruppen på tjänstemannanivå och diskussion i ”Trippel-AU” resulterade så småningom i samstämmighet om att en bra ÖP-frågeställning bör

- vara intresseväckande
- ha betydelse för den fysiska strukturen
- innebära ett vägval för kommunens agerande
- ha bäring på mål och styrdokument
- gärna illustrera målkonflikt eller annat dilemma
- visa så realistiska handlingsalternativ som möjligt
- gärna utgå från troliga omvärldsförändringar

3.3. Formulering av frågor och påståenden

Dessa kriterier innebar att vi tog på oss ett slags tolkningsföreträdare till vad som är en relevant fråga i den kommande ÖP-processen. Det gav möjlighet att formulera mer precisa frågor med fasta svarsalternativ. Efter några enkla tester kom vi fram till att det var bäst att formulera frågeställningarna som påståenden som medborgarna kunde instämma i eller ta avstånd från. Att det skulle vara lätt och gå fort att besvara enkäten var ett viktigt krav. Därför delades enkäten upp så att det blev möjligt att enbart svara på de påståenden som avser staden, landsbygden resp. regionen. För regionen blev det dock lite annorlunda med ett antal frågor om prioriterade resmål m.m. Det hänger samman med att ÖP bara kan uttrycka kommunens önskemål men inte styra utvecklingen där.

Påståendena berör komplexa planeringsfrågor som det kanske inte skulle vara så lätt att ta ställning till för dem som ville besvara enkäten med viss eftertänksamhet. För varje påstående formulerades därför en kort bakgrundsbeskrivning samt för- och nackdelar med förslaget. Det kunde naturligtvis uppfattas som ett sätt att styra medborgarna, men vi bedömde att det fanns ett värde i att ge en inblick i frågeställningen så som vi planerare såg på den. Man kan se det som ett pedagogiskt inslag i dialogen.

Trots risken för ”icke-relevanta” synpunkter enligt ovan, kompletterades varje del av enkäten med frågan ”Är det något vi glömt att fråga om?” och ett öppet kommentarsfält. Vi bedömde att det var viktigt att ge utrymme för detta, både för att ge möjlighet att lämna synpunkter i frågor som vi inte hade förutsett och för att få synpunkter på själva dialogen.

I varje enkät del ombads de svarande också att uppge ålder (förvalda åldersintervall), kön (man, kvinna, hen) samt postnummer. Det har gett oss möjligheten att bedöma hur representativa de svarande var för invånarna i sin helhet.

På initiativ från Trippel-AU kompletterades enkäten med en karta, där medborgarna kunde markera intressanta platser och kommentera dem. Vi kom fram till att det vore bra att ge möjlighet till tre olika sorters markeringar: 1. Här vill jag bo! 2. En fin plats som bör bevaras! 3. En plats som bör förändras! För att detta skulle fungera behövdes ett interaktivt GIS-system.

3.4. Digitala verktyg för medborgardialogen

Dialogen genomfördes på kommunens hemsida med ett flikssystem, en så kallad Story Map, se bild nedan. Från den första fliken gick det att klicka sig vidare till de tre olika enkätdelarna (Staden, landsbygden, regionen) samt till kartan med möjlighet att markera platser och kommentera dem (synpunktskartan). I övriga flikar fanns bakgrundsbeskrivningarna och för- och nackdelarna enligt ovan.

Den tekniska lösningen på den digitala medborgardialogen består av tre delar:

1. ArcGIS online med Story Map
2. Karttjänst från server
3. Enkätssystemet DefGo.

ArcGIS online med Story Map

Kommunen använder sig av programvaror från ESRI. I programsviten ingår ett publiceringsverktyg som lämpar sig synnerligen bra för kartpresentationer, bilder och andra mediafiler. Vi skapade en ”Story map” som är en mall framtagen för att guida läsaren via text på ena sidan. Texten är scrollbar och när man ”rullar” texten ändras även innehållet på ”huvudsidan” som innehåller kartor, bilder osv. All text och information låg i detta system. En länk till karttjänsten distribuerades sedan till kommunikatörerna som lade ut den både på kommunens intranät samt på kommunens externa hemsida.

DefGo

Undersökningen genomfördes med DefGo som är en internetbaserad tjänst för ”surveyundersökningar”. Man framställer frågeformulär via ett verktyg på defgo.com. När man är klar publiceras detta på en hemsida dit man hänvisar respondenterna. Efter avslutad undersökningen kan man sammanställa resultatet i dels excelfiler för vidare analys eller köra resultatet i ett enkelt analysverktyg och framställa en enkel rapport. Delar av svaren, som kunde knytas till ett postnummerområde, kunde även plockas in, bearbetas ytterligare och presenteras på en karta via ArcGIS/ArcMap.

Karttjänst

För att samla ihop information från medborgarna via en karta användes en enkel karttjänst. Vi skapade ett punktbaserat skikt med tre olika kategorier, se ovan. Skiktet publicerades via en karttjänst till vår externa server. I ArcGIS Online tillverkade vi en karta över Motala kommun som dessutom använde punktskiktet ovan. Skiktet gjordes redigerbart och publicerades. På detta sätt kunde vi låta medborgaren lägga till en punkt, välja kategori samt skriva en kort kommentar. En sammanställning av alla synpunkter och dess placering gjordes sedan och publicerades till en publik karta via ArcGIS online så att politikerna kunde ta del av den.

3.5. Metoder i övrigt

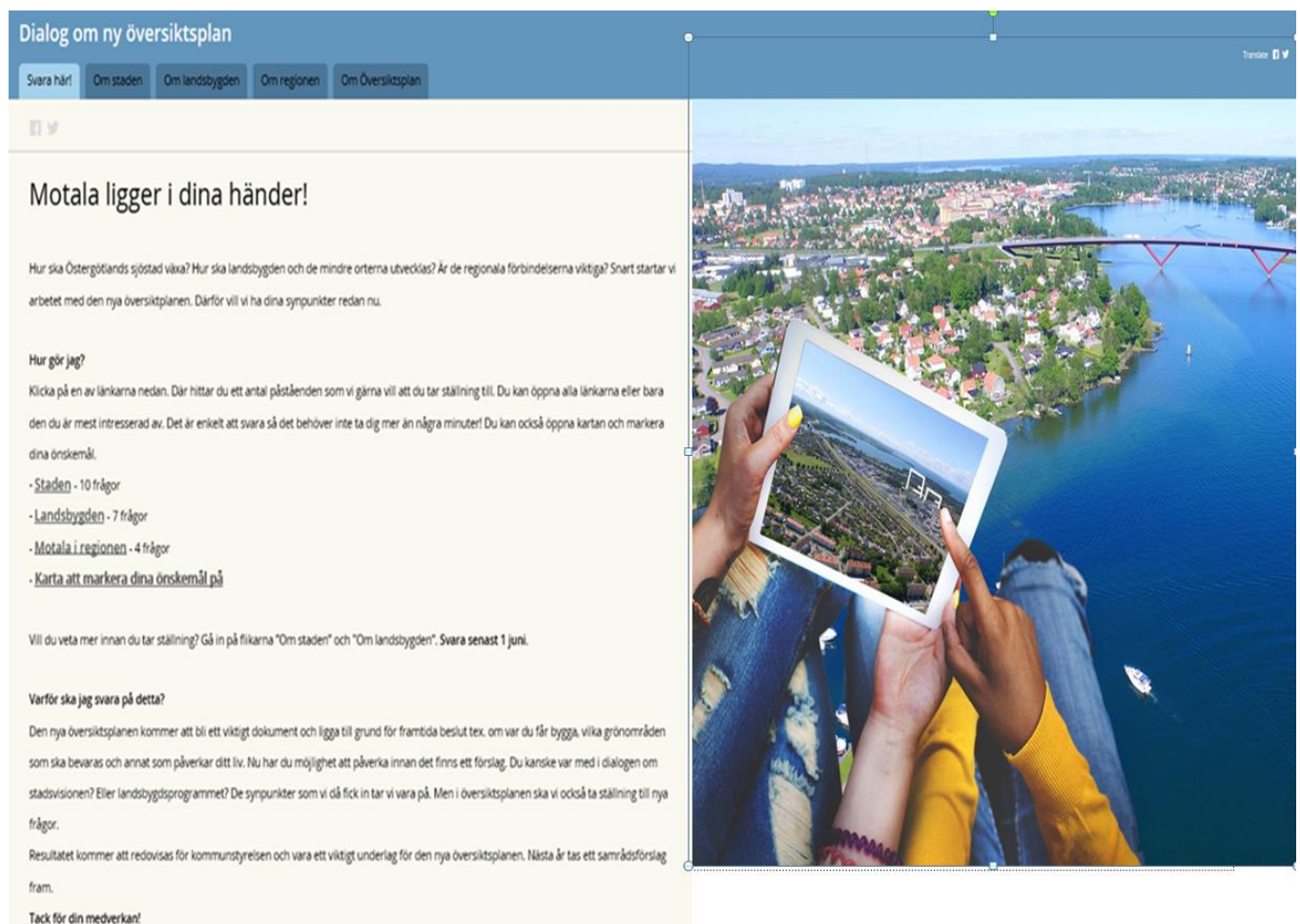
En enkel pappersupplaga av enkäten togs fram för att även de som inte har tillgång till internet skulle kunna delta. Synpunktskartan fanns dock bara i digital form. Pappersenkäten lades ut i kommunhusets entré, skickades efter önskemål ut till representanter i kommunala pensionärsrådet och togs med vid ett antal möten, se nedan.

Flera miniutställningar iordningställdes i kommunhusets foajé och på huvudbiblioteket i Motala, på Carlsund utbildningscentrum, Platengymnasiet och Hallen ungdomscenter samt på mötesplatsen för unga arbetssökande, Ung Komp - ett EFS-projekt i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Motala kommun i centrala Motala. Dessa platser besöktes också vid skilda tillfällen av tjänstemän från samhällsbyggnadsenheten i syfte att framförallt få unga engagerade och svara på enkäten via webverktyget. Ett särskilt informationstillfälle ägde rum i samband med ett möte för skyddsombudselever på Platengymnasiet.

Två möten arrangerades på landsbygden, ett i Fornåsa och ett i Karlsby.

Rådet för funktionshinderfrågor och Kommunala pensionärsrådet fick särskild information om medborgardialogen vid sina respektive möten.

Utskick gjordes till samtliga studenter vid Linköpings universitet, folkbokförda i Motala.

Dialog om ny översiktsplan

Svara här! Om staden Om landsbygden Om regionen Om Översiktsplan

Motala ligger i dina händer!

Hur ska Östergötlands sjöstad växa? Hur ska landsbygden och de mindre orterna utvecklas? Är de regionala förbindelserna viktiga? Snart startar vi arbetet med den nya översiktsplanen. Därför vill vi ha dina synpunkter redan nu.

Hur gör jag?
Klicka på en av länkarna nedan. Där hittar du ett antal påståenden som vi gärna vill att du tar ställning till. Du kan öppna alla länkarna eller bara den du är mest intresserad av. Det är enkelt att svara så det behöver inte ta dig mer än några minuter! Du kan också öppna kartan och markera dina önskemål.

- [Staden](#) - 10 frågor
- [Landsbygden](#) - 7 frågor
- [Motala i regionen](#) - 4 frågor
- [Karta att markera dina önskemål på](#)

Vill du veta mer innan du tar ställning? Gå in på flikarna "Om staden" och "Om landsbygden". **Svara senast 1 juni.**

Varför ska jag svara på detta?
Den nya översiktsplanen kommer att bli ett viktigt dokument och ligga till grund för framtida beslut tex. om var du får bygga, vilka grönområden som ska bevaras och annat som påverkar ditt liv. Nu har du möjlighet att påverka innan det finns ett förslag. Du kanske var med i dialogen om stadsvisionen? Eller landsbygdsprogrammet? De synpunkter som vi då fick in tar vi vara på. Men i översiktsplanen ska vi också ta ställning till nya frågor.
Resultatet kommer att redovisas för kommunstyrelsen och vara ett viktigt underlag för den nya översiktsplanen. Nästa år tas ett samrådsförslag fram.

Tack för din medverkan!

3.6.Information och kommunikation

Information och kunskap är en förutsättning för att medborgarna ska kunna delta i en dialog och ta ställning i en fråga. Informationsinsatserna i denna medborgardialog har varit omfattande.

En kommunikationsplan togs fram med ett antal strategier och aktiviteter. Generell information har kontinuerligt uppdaterats på den hemsida som tagits fram där en ny kortadress lanserades: motala.se/dialog. Även en intranätsida för anställda fanns med samma kortadress. Hela medborgardialogen om ÖP lanserades i samband med Motala Expo för ca 6000 besökare. Här blev en naturlig arena att testköra och prova hela konceptet med budskap, innehåll och GIS-verktyg samt den sociala och digitala kommunikationen.

En hel del aktiviteter har lyfts extra tydligt under processen genom att kommunicera ett ”före, under och efter-perspektiv” rent redaktionellt. Lanseringen i mars på Motala Expo samt dialogmötet på Platengymnasiet med elever, förtroendevalda och tjänstemän är exempel på detta. På Platengymnasiet fanns även media representerade. Målsättningen med kommunikationsplaneringen var att de identifierade målgrupperna skulle ”få, förstå och agera utifrån informationen”. Den genomgående ambitionen i all kommunikation har varit att sprida innehållet genom sociala medier. Till detta lades även kanalen ”Snapchat” in, för att nå den yngre målgruppen. Som aktiviteter för dialoger genomfördes bland annat möten som beskrivs ovan under rubriken metoder. Affischer samt vepa på kommunvägg sattes upp och flyers delades ut under hela perioden. Tidningsannonser genomfördes i samband med landsbygdsmöten. Även fröpåsar med budskap och hänvisning till motala.se/dialog utnyttjades vid några tillfällen för dialogmöten. Ett samarbete med Tillväxt Motala för utskick till samtliga 20 000 hushåll genomfördes. När dialogen avslutades i juni publicerades ett ”Tack Motalas invånare” och ”Tack medarbetare”.

Till kommunikationsplanen togs budskap fram med hjälp av en PR-byrå för ett tydliggöra, väcka intresse och marknadsföra innehållet. En illustration för medborgardialogen om ÖP togs även fram för att förstärka budskapet och ytterligare göra innehållet mer innehållsmässigt starkt och positivt. Denna illustration/formbudskap kan även strategiskt appliceras på kommande medborgardialoger för en bra ”igenkänning”.

Motala ligger i dina händer!

Vi älskar Motala och utmanar dig att göra vår stad och landsbygd ännu bättre!

Du har säkert många bra tankar och idéer för att utveckla ditt jobb. Därför tror vi också att du har det för Motala. Dem vill vi gärna ta till vara på.

Passa därför på att samla lite ny energi, dröm dig bort en stund och fundera på Motalas alla möjligheter. Tillsammans formar vi vår framtid. Var med oss i processen om en ny översiktsplan!

Läs mer och tyck till på:
<https://intranat.motala.se/dialog>

Motala kommun
 Skrivet av Östgöta Media Digital (PI) - den 17 mars · 0

**ÄVENTYRET, KARRIÄREN OCH KÄRLEKEN
 ALLT FINNS HÄR – I DITT NYA MOTALA**

Vi vill att framtidens Motala är hemstaden du är med och skapar. Säg vad just du tycker är viktigt för att leva och bo i det nya Motala.

Ska vi bygga höghus? Vill du ha fler gång- och cykelstråk till skolor? Vad behöver göras för att förbättra resmöjligheterna?

Motala ligger i dina händer!
 Tyck till redan idag

MOTALAKOMMUN MAPS ARCGIS.COM Läs mer

3 164 personer har nåtts

Gilla Kommentera Dela

Britt Marie Sand, Marcus Hallin och 3 andra

Skriv en kommentar...

3.7. Dokumentation

Informationsinsatserna syftade till att få in så många svar som möjligt via Motala kommuns hemsida. Med vald metod, enkät via webben, dokumenterades svaren digitalt, även markeringarna på kartan. De få enkätsvar som kom in i pappersform lades in digitalt. I Defgo fick vi tydliga stapeldiagram för varje påstående redan dagen efter avslutad dialog. På så sätt har bearbetningen av svaren kunnat förenklas betydligt. Frifältskommentarerna i enkäterna och kommentarerna till markeringarna på synpunktskartan har förstås krävt en mer traditionell bearbetning.

4. Resultat av dialogen

4.1. Hur många deltog?

Det blev 516, 402 respektive 239 svar på enkätdelarna om staden, landsbygden och regionen. På synpunktskartan sattes 777 markeringar.

Den metod vi använt visar antalet svarande i respektive enkät del, men ger ingen möjlighet att exakt ange hur många personer som totalt varit inne i enkäten eller på synpunktskartan. Många personer har troligen svarat på flera delar. Men det är ingen tvekan om att målet 500-1000 svarande uppnåddes. Med totalt drygt 1700 svar kan antalet personer deltagit i medborgardialogen uppskattas till omkring ett tusen, vilket motsvarar en bit över 2 % av kommunens invånare.

4.2. Hur representativa för alla invånare i kommunen är de som svarat?

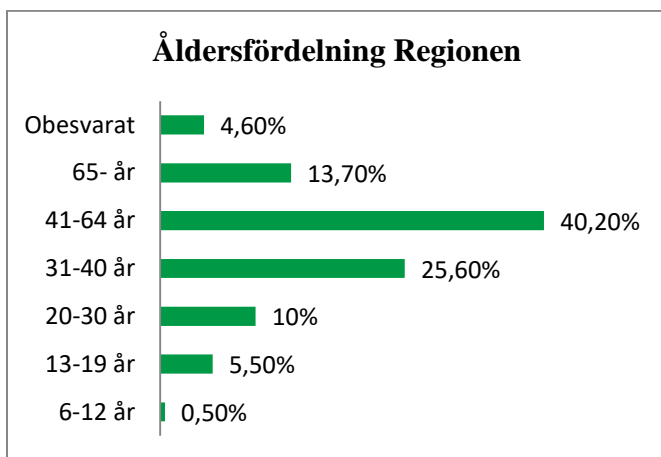
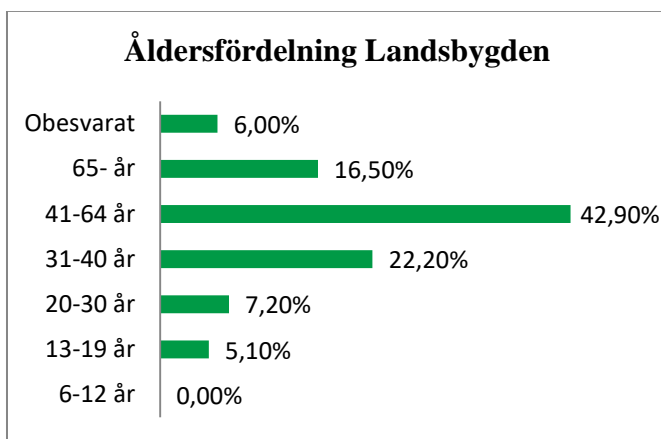
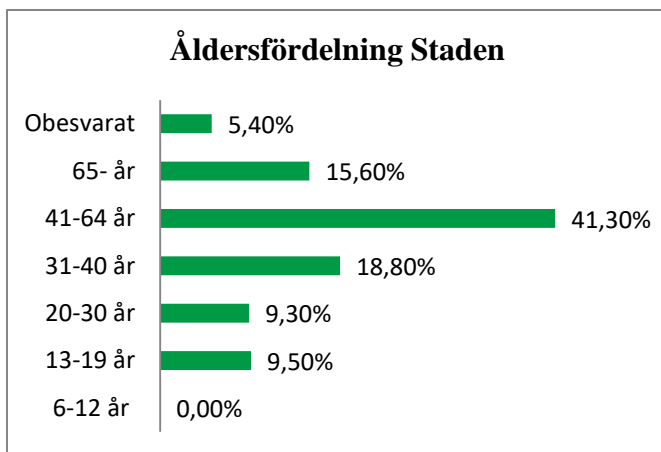
Det finns en risk att aktiva personer som är vana att uttrycka sig (och i detta fall att använda internet) blir överrepresenterade i en medborgardialog. För att få så många som möjligt att besvara enkäten valde vi en metod med fasta svarsalternativ, vilket gör det enklare att besvara enkäterna. Vi satsade även särskilt på att nå ungdomar som vanligtvis är underrepresenterade i medborgardialoger.

Det är ändå viktigt att notera att det finns grupper som är svåra att nå i en medborgardialog. Det blir en uppgift på den politiska nivån att väga in behoven hos dessa grupper. För att helt komma ifrån detta problem skulle man ha behövt använda andra metoder, med ett representativt urval av respondenter och kanske någon form av djupintervjuer. Men då blir det inte en medborgardialog där alla medborgare är inbjudna.

I enkätundersökningen ombads de svarande att fylla i kön, ålder och postnummer där de bor. Dock var det inte alla som uppgav sitt postnummer vilket gör att resultatet i denna del är osäkert. På synpunktskartan fanns inte motsvarande frågor, så där kan vi inte dra några slutsatser om vilka som svarat.

4.3. Åldersfördelning

I tabellerna nedan redovisas åldersfördelningen för respektive enkät del. Resultatet visar att en majoritet av de svarande var äldre än 40 år. Men observera att åldersspannen inte är lika långa, det går alltså inte att jämföra staplarna direkt mot varandra. Om varje åldersklass innefattade lika många år skulle det bli en jämnare fördelning.

Observera att åldersspannen i tabellerna inte är lika stora!

Åldersgruppen 31-40 år hade högst svarsfrekvens när man kompenserar för att åldersspannen är olika långa, därefter 45-64 år. I enkäten om staden hade även ungdomar, 13-19 år, en högre svarsfrekvens än genomsnittet.

Unga vuxna 20-30 år och pensionärer hade låg svarsfrekvens, liksom ungdomar i enkäterna om landsbygden och regionen.

Ungdomar 13 -19 år utgör 7,7 % och unga vuxna 20-30 år 12,6 % av hela kommunens befolkning, dvs. totalt drygt 20 %. Målet att nå en andel ungdomar och unga vuxna på 25 %

var således högt ställt, särskilt mot bakgrund av att det är medelålders och äldre som oftast engagerar sig i plan- samhällsfrågor. I tidigare dialoger har andelen unga varit mycket låg. Insatserna för att få svar från ungdomar verkar ändå ha gett resultat eftersom de har en högre svarsfrekvens i enkäten om staden än vad som motsvarar deras andel av totalbefolkningen. Däremot tycks utskicket till högskolestuderande inte ha gett motsvarande resultat för åldersgruppen 20-30 år. Det är främst den låga andelen svar från 20-30-åringar som lett till att andelen svar från ungdomar och unga vuxna totalt sett endast är drygt 15 %, vilket inte alls motsvarar målet på 25 %.

Jämfört med t ex dialogen om Stora Torget har andelen unga svarande i medborgardialogen om ÖP ökat påtagligt trots att målet inte uppnåddes.

4.4.Könsfördelning

	Staden	Lansbygden	Regionen
Totalt antal svar:	516	402	239
Kvinnor	39,8%	43,9%	41,5%
Män	50,1%	43,9%	48,5%
Hen	5,2 %	6,4 %	6,0 %
Obesvarat	4,9 %	5,8 %	4,1 %

Tabellen visar hur könsfördelningen såg ut för respektive enkät del. Fördelningen på kvinnor och män var relativt jämn. Antalet män som svarade på någon del av enkäten var något fler än antalet kvinnor. I delen för staden var det ca 10 % fler män än kvinnor som svarade. I enkäten om regionen var det ett fåtal fler män än kvinnor som svarade medan fördelningen var helt jämn på landsbygdsdelen. Drygt 5 % har valt ett könsneutralt svarsalternativ och ca 5 % har inte besvarat frågan.

4.5.Geografisk fördelning

De flesta svarande har uppgett sitt postnummerområde för hemadressen. Det går att få fram befolkningsstatistik fördelad på postnummerområden, och därför har en procentsiffra kunnat räknas fram som visar hur stor andel av invånarna i varje område som svarat. Eftersom det är ett bortfall på ca 20 % är siffrorna osäkra, men de ger ändå en bild över hur svarsfrekvensen varierar i olika områden. Resultatet redovisas i bilaga 1.

Resultatet visar att svarsfrekvensen varierar ganska kraftigt, från några tiondels procent till flera procent. Landsbygdsborna har varit mest aktiva. Knappt 2 % av landsbygdsborna har svarat på landsbygdsenkäten, medan andelen stadsbor som svarat på enkäten om staden är knappt 1 %. I viss uträkning har stadsborna också svarat på landsbygdsenkäten och vice versa. Även frågorna om regionen har generellt fått färre svar.

Högst andel svarande finns i Godegård och Klockrike med omgivning, 3,7 % resp. 2,5 %. Inom staden har Varamon, Dynudden/Fors/Övre Holm och Centrum/Gamla stan högst andelar, mellan 1 och 1,5 %. Andelarna är låga i flerbostadshusområden som Charlottenborg, Ekön och Väster men även längs Storgatan. Det finns en samstämmighet med

Östgöta-kommissionens karta över socioekonomiska förhållanden i olika delar av staden, vilket bekräftar sambandet mellan socioekonomisk situation och delaktighet.

4.6.Redovisning av svaren

Enkätsvaren

Enkäterna var uppdelade på Staden, Landsbygden och Regionen.

Antalet svar som kom in för respektive del var:

Staden Totalt	516 st,
varav 13-19 år	39
varav 20-30 år	38
Landsbygden Totalt	402 st
varav 13-19 år	17
varav 20-30 år	24
Regionen Totalt	239 st
varav 13-19 år	12
varav 20-30 år	22

I det följande visas resultat för enkäterna fördelat på staden, landsbygden och regionen. För varje påstående redovisas den sammanfattning av för- och nackdelar som fanns i enkäten. I cirkeldiagrammen har procenten avrundats. I ”pratbubblan” vid sidan av cirkeldiagrammen redovisas en enklare analys över vilken betydelse svaren skulle kunna få i översiktsplanen.

I redovisningen av resultatet som följer bör läsaren observera att det var möjligt att hoppa över en eller flera av frågorna/påståendena. Därför finns en svart sektor betecknad ”obesvarat” i många av cirkeldiagrammen. Det bör också uppmärksammas att det är få svar från åldersgrupperna 13-19 år samt 20-30 år.

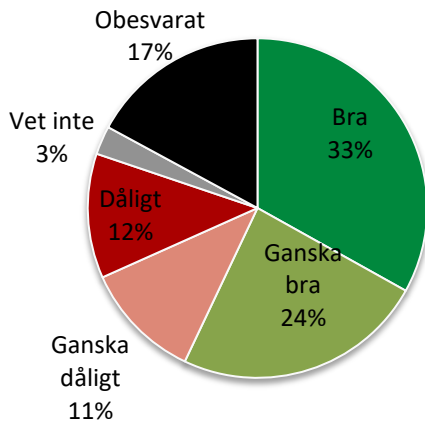
5. Resultat för Staden

Fråga 1. Bygg höghus!

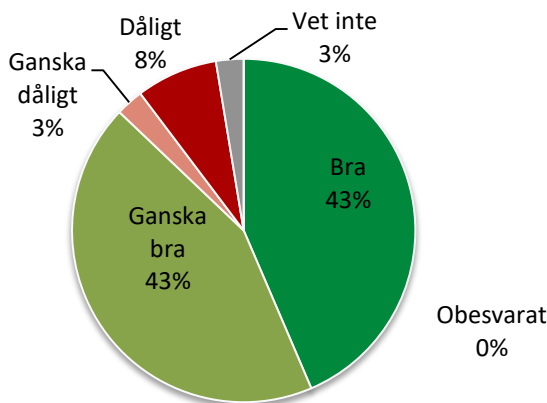
Fördelar: Högt markutnyttjande; fler kan bo nära centrum; kan väcka uppmärksamhet

Nackdelar: Stadsbilden kan påverkas negativt; boende i närheten får sämre miljö; det är dyrt att bygga högt

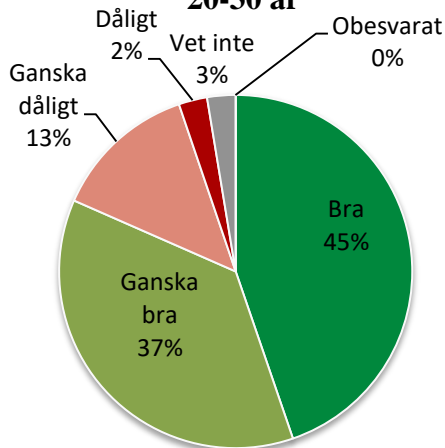
Alla åldrar

13-19 år

20-30 år

Vad visar resultatet?

Resultatet på fråga 1 visar att fler av de svarade ansåg det positivt att bygga höghus, särskilt i de yngre åldersgrupperna. Bland medelålders och äldre är det fler som är negativa eller inte besvarat frågan.

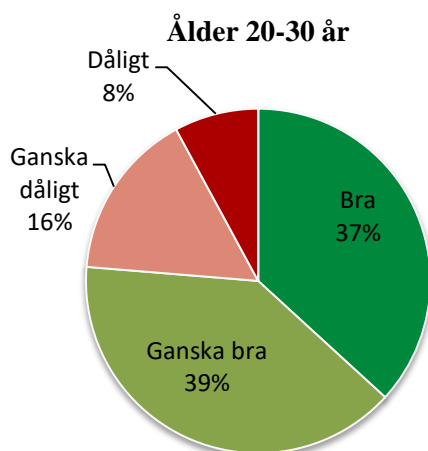
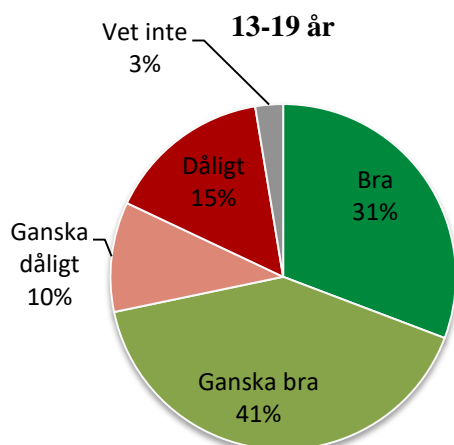
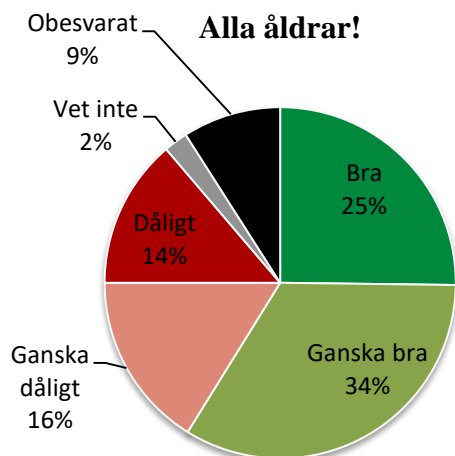
Betydelse för ÖP:s inriktning?

ÖP preciserar inte hur höga husen bör vara, men kan innehålla rekommendationer för bebyggelsens karaktär i olika områden. ÖP bör ha en positiv inställning till högre bebyggelse i lägen som inte är känsliga med hänsyn till stadskaraktären och kulturmiljön. Höga hus kan t ex markera viktiga plaster i staden.

Fråga 2. Bygg tätare i de stadsdelar som redan finns!

Fördelar: Fler kan bo nära centrum; behovet att bygga ut nya områden minskar; befintliga gator och ledningar utnyttjas effektivare

Nackdelar: Kan försämrade miljön för de som redan bor i området

Vad visar resultatet?

Resultatet på fråga 2 visar att de flesta anser det vara bra eller ganska bra att bygga tätare i de stadsdelar som redan finns. Resultatet är ungefär lika för alla åldrar.

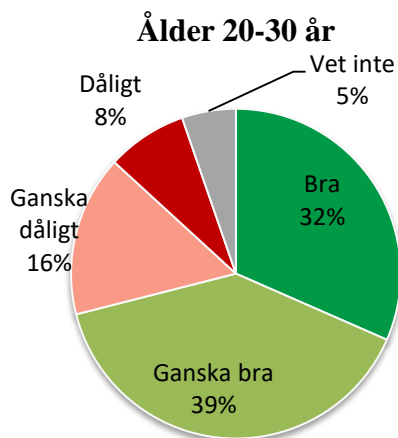
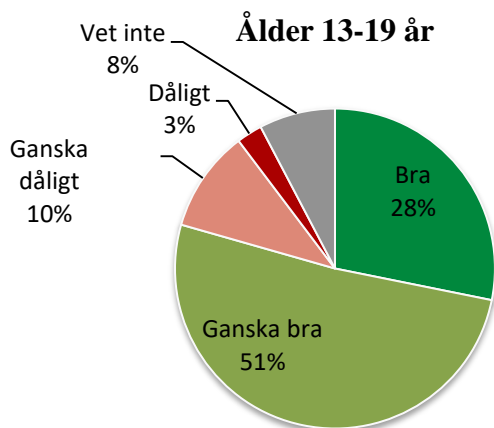
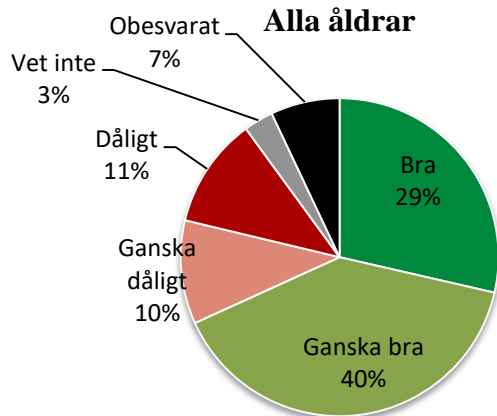
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör inriktas på att tillväxt i första hand bör ske genom förtätning och omvandling av befintlig bebyggelse.

Fråga 3. Bygg flerbostadshus i småhusområdena!

Fördelar: Skapar en mer blandad stad; möjlighet att bo kvar i området när man flyttar till lägenhet

Nackdelar: Påverkar boendemiljön i området; det kan bli mer trafik

Vad visar resultatet?

De flesta som svarade på frågan var positiva till att bygga flerbostadshus i småhusområdena. Fler än hälften av dem som svarade ansåg att det var bra eller ganska bra.

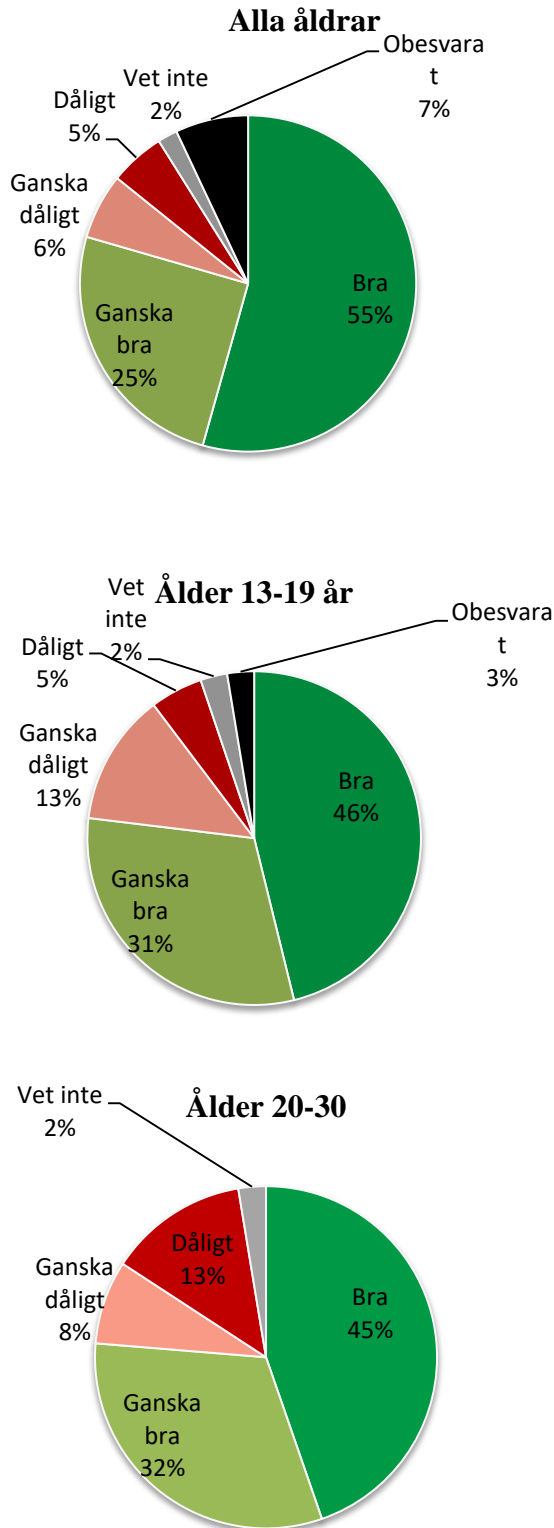
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör vara inriktad på att öka mångfalden genom att redan bebyggda områden kompletteras med andra hustyper, upplåtelseformer och funktioner än de som dominerar i området. Där det finns luckor i småhusområdena bör i första hand flerbostadshus eller serviceanläggningar, t ex förskolor, byggas.

Fråga 4. Gör om gamla industriområden till nya stadsdelar!

Fördelar: Gör staden prydligare och attraktivare; fler kan bo nära centrum; minskar behovet att bygga ut nya område.

Nackdelar: Dyrt att sanera marken; företag kan behöva flytta; sämre tillgång på billiga industrilokaler

Vad visar resultatet?

Resultatet för fråga 4 visar att majoriteten av de svarade ansåg det positivt att göra om nya industriområden till nya stadsdelar. Den tredje cirkeln visar att det var en något högre andel som svarade dåligt i åldern 20-30 i jämförelse med alla åldrar och 13-19 år. Men resultatet visar ändå på att en relativt liten del av de svarade var negativa till påståendet.

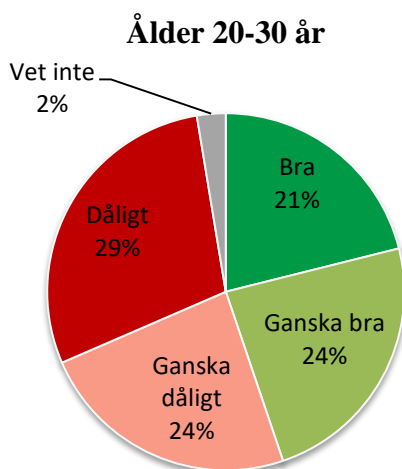
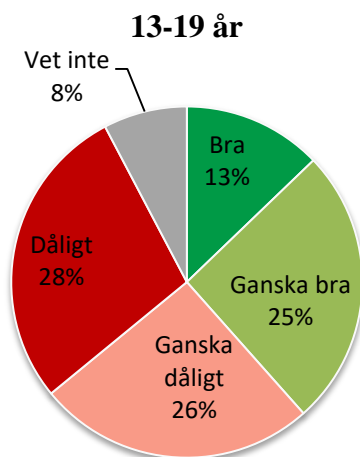
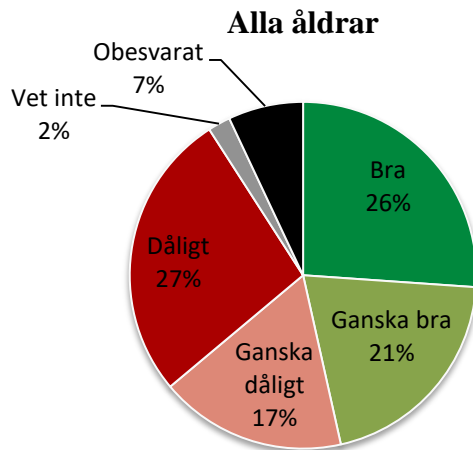
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör inriktas på att tillväxt i första hand bör ske genom förtätning och omvandling av befintlig bebyggelse. Där industri eller annan verksamhet kan förmodas upphöra eller flytta inom ca 20 år, bör ÖP föreslå nya funktioner, t ex boende och olika typer av service.

Fråga 5. Bygg nära stränderna!

Fördelar: Fler kan bo nära vattnet; sjönära bostadslägen kan locka hit nya invånare

Nackdelar: Friluft- och naturområden kanske tas i anspråk; kan bli svårare att komma ned till stränderna (men en passage närmast vattnet måste alltid lämnas orörd)

Vad visar resultatet?

Resultatet på fråga 5 visar en jämn fördelning mellan svarsalternativen. Diagrammen visar också att det var relativt jämt vad man tyckte oavsett ålder. Andelen som tyckte att det skulle vara bra att bygga nära stränderna var något lägre bland de yngre.

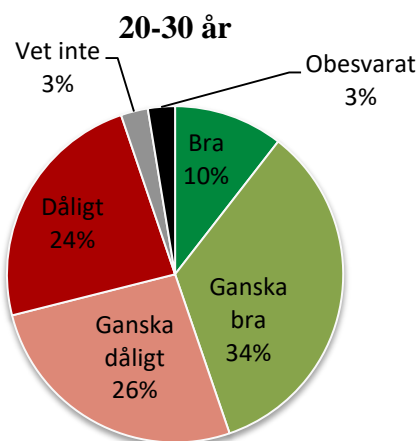
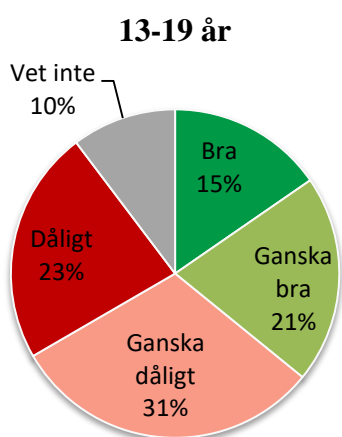
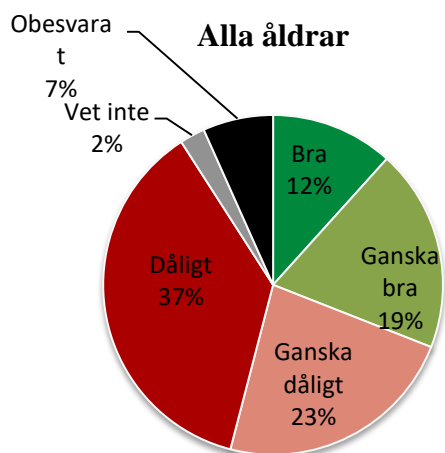
Betydelse för översiktsplanen

Strandnära lägen för ny bebyggelse är attraktiva men bör inte bebyggas på sådant sätt att allmänhetens tillgänglighet till strandzonen försämras. Enligt strandskyddsbestämmelserna skall en passage för allmänheten alltid lämnas fri närmast strandlinjen.

Fråga 6. Bygg på grönytor!

Fördelar: Kan vara fina lägen för nya hus, fler an bo nära centrum, behovet att bygga ut nya områden minskar; lägre skötselkostnader för kommunen

Nackdelar: Tillgången till parker och naturområden kan bli sämre, den biologiska mångfalden kan påverkas negativt

Vad visar resultatet?

Resultatet på fråga 6 visar att större delen av de som svarade ansåg det dåligt eller ganska dåligt att bygga på grönytor. Den tredje cirkeln visar att andelen som ansåg det ganska bra att bygga på grönytor var högst i åldern 20-30 år.

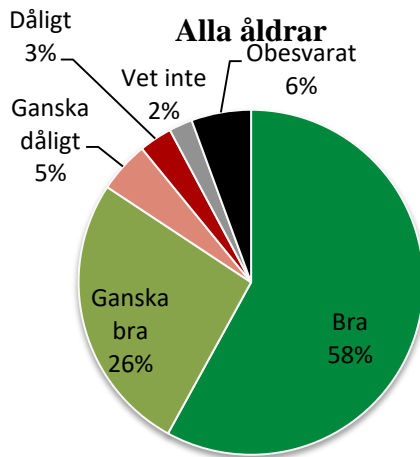
Betydelse för översiktsplanen?

Bara sådana grönytor som har liten betydelse för biologisk mångfald eller rekreation bör få bebyggas. Ny bebyggelse bör anpassas så att de gröna värdena inte försämras.

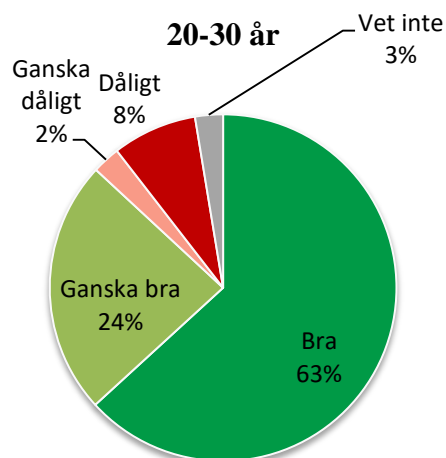
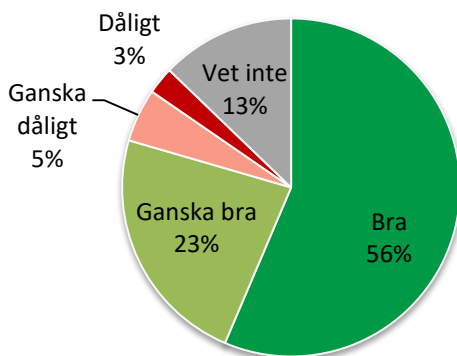
Fråga 7. Skapa sammanhängande promenadstråk utefter stränderna!

Fördelar: Attraktivare stad, bra för folkhälsan

Nackdelar: Förändrad miljö för dem som bor vid stranden, kan bli dyrt och krångligt om mark måste lösas in.

Ålder 13-19 år

Vad visar resultatet?

Resultatet visar att en mycket stor majoritet av de svarande oavsett ålder var positiv till att skapa sammanhängande promenadstråk utefter stränderna.

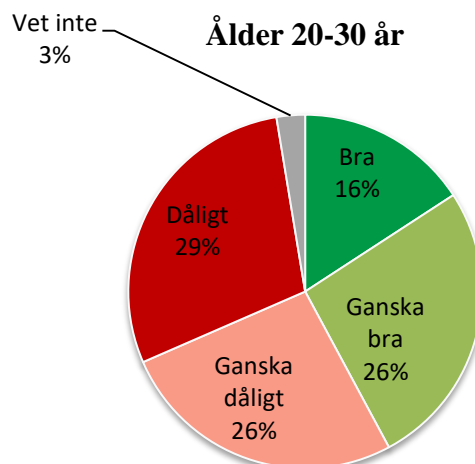
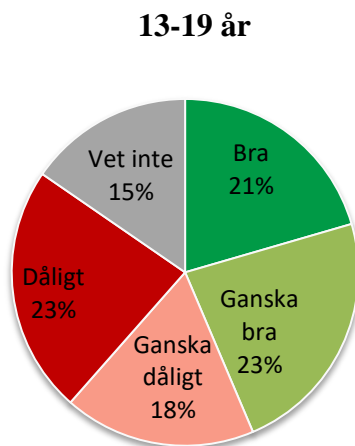
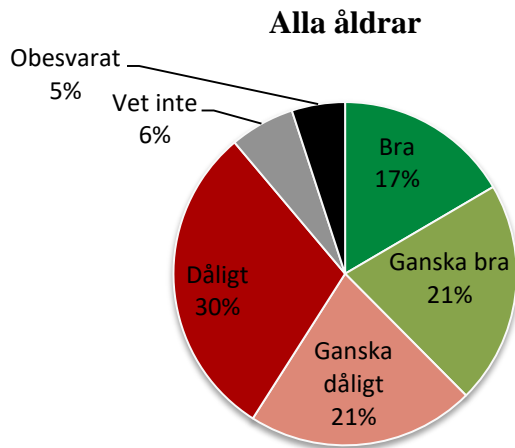
Betydelse för översiktsplanen?

Felände länkar bör redovisas i ÖP och åtgärder föreslås för att binda ihop promenadstråken.

Fråga 8. Låt handeln etablera sig fritt!

Fördelar: Kan leda till ökad tillväxt, större utbud och fler jobb i handeln

Nackdelar: Butikerna i centrum riskerar att slås ut; man kanske måste ha bil för att handla; ett "dött" centrum kan bli ett stort problem för Motala.

Vad visar resultatet?

Resultatet på fråga 8 visar på en stor spridning för samtliga åldrar. En knapp majoritet anser att det är dåligt eller ganska dåligt att låta handeln etablera sig fritt.

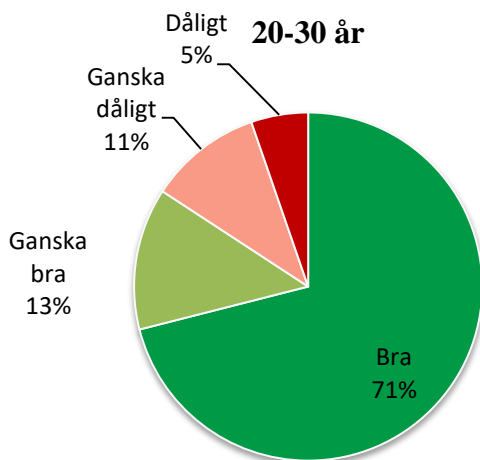
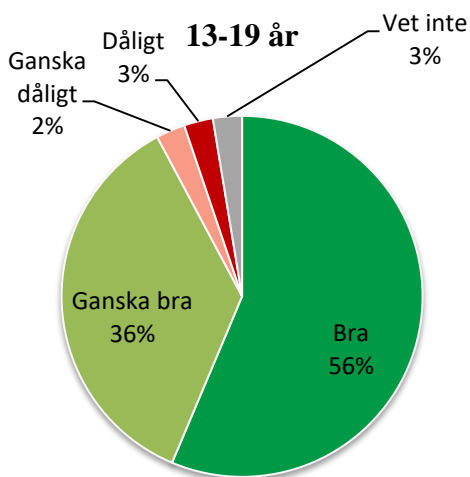
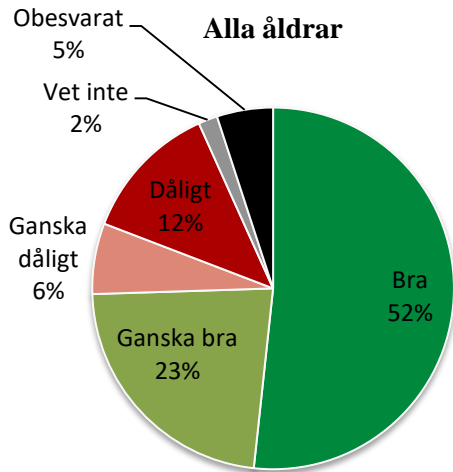
Betydelse för översiktsplanen?

Översiktsplanen bör utgå från den av kommunstyrelsens beslutade handelspolicy. Nuvarande policy innebär att handeln med undantag för skrymmande varor bör lokaliseras till Motala centrum och till stadsdelarnas centra.

Fråga 9. Gång och cykelstråk till skolor och andra besöksmål ska prioriteras!

Fördelar: Säkrare skolvägar; lugn och trygg stadsmiljö; minskade klimatutsläpp

Nackdelar: För bilisterna kan det bli besvärligare att ta sig fram i staden

Vad visar resultatet?

Resultatet på fråga 9 visar tydligt att de flesta är positiva till påståendet. Detta syns framförallt tydligt i åldern 20-30 år där 71 % anser att det är bra att prioritera GC-stråk till skolor och andra besöksmål.

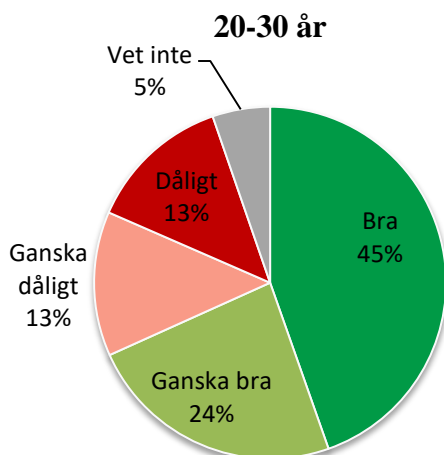
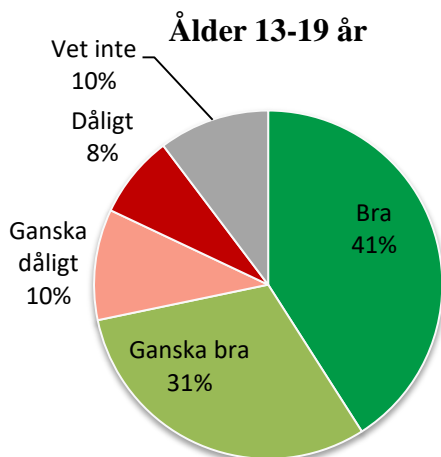
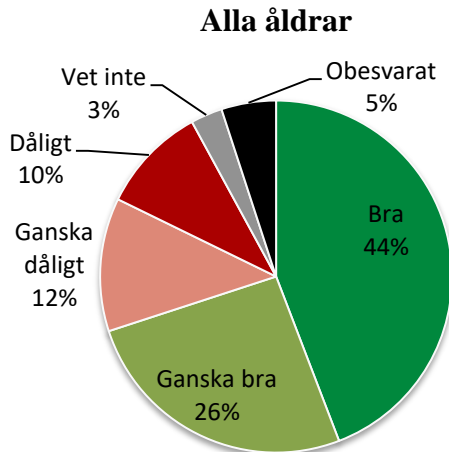
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör utgå från att de åtgärder som föreslås i kommunens cykelplan genomförs. En särskild studie av de viktigaste stråken i staden kan leda till flera åtgärdsförslag.

Fråga 10. Bygg parkeringshus i centrum!

Fördelar: Bra för centrumhandeln, ger möjlighet att förbättra miljön på gator och torg och att bygga nya bostäder i centrum.

Nackdelar: Kan vara svårt att genomföra på grund av hög kostnad; dåligt utformade p-hus kan vara fula och obehagliga att vistas i.

Vad visar resultatet?

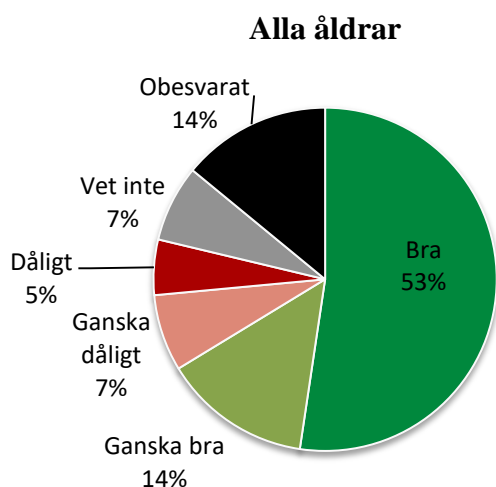
Resultatet visar att majoriteten av de svarande är positiva till påståendet oavsett ålder.

Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör förutsätta att en stor del av centrumets parkeringsbehov på sikt kan tillgodoses i P-hus och P-garage. Hur sådana anläggningar ska finansieras behöver dock utredas.

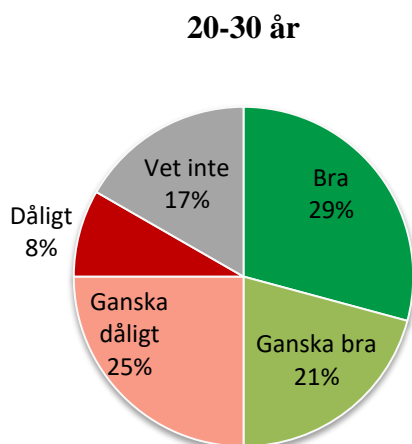
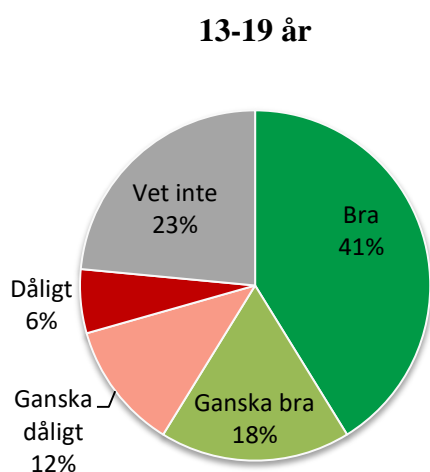
6. Resultat för Landsbygden

Fråga 1. Satsa på tågstopp mellan Godegård och Fågelstad!

Fördelar: Bra för centrumhandeln, ger möjlighet att förbättra miljön på gator och torg och att bygga nya bostäder i centrum.

Nackdelar: Kan vara svårt att genomföra på grund av hög kostnad; dåligt utformade p-hus kan vara fula och obehagliga att vistas i.

Vad visar resultatet?

Resultatet visar att många är positiva till påståendet. Men resultatet visar också att det skiljer sig något bland åldrarna, där 25 % i åldern 20-30 anser det vara ganska dåligt att satsa på tågstopp mellan Godegård och Fågelstad. Flera av de svarande valde alternativet vet inte eller obesvarat.

Betydelse för översiktsplanen?

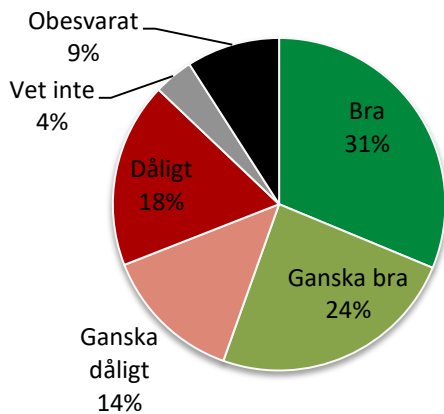
ÖP bör peka ut lägen för eventuella framtida tågstationer och tänkbara framtida bebyggelseområden i Fågelsta och Godegård.

Fråga 2. Ny bebyggelse på landet bör koncentreras till de orter och stråk där det finns busstrafik och viss service!

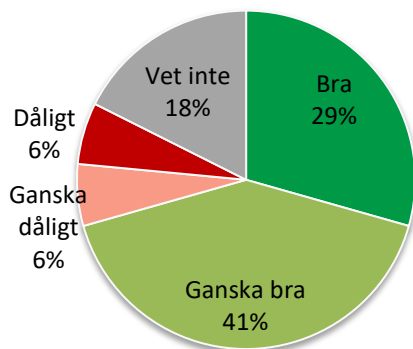
Fördelar: De som bosätter sig utanför staden får tillgång till samhällsservice; lägre kostnader för t ex skolskjutsar och hemtjänst

Nackdelar: Minskad valfrihet för dem som vill bo utanför tätorterna; efterfrågan på tomter i de små orterna är låg.

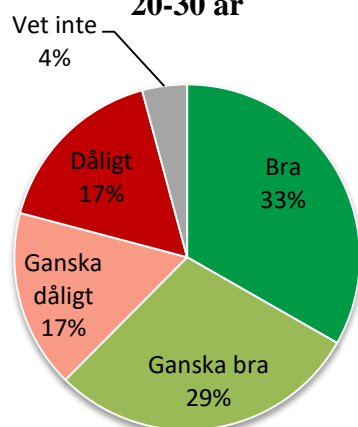
Alla åldrar

13-19 år

20-30 år

Vad visar resultatet?

Resultatet visar att många är positiva till påståendet, men det visat ändå att det finns flera som tycker det är negativt.

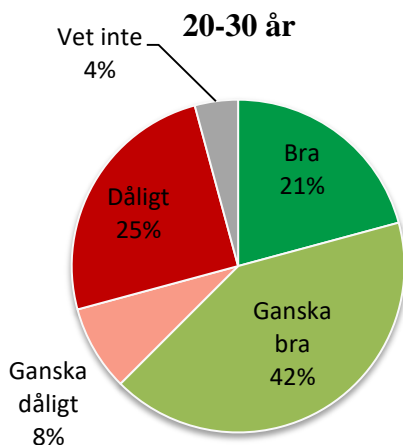
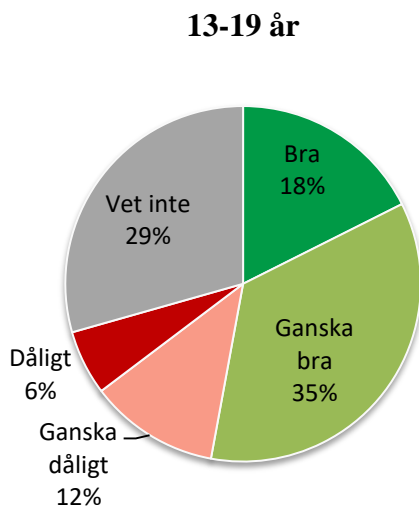
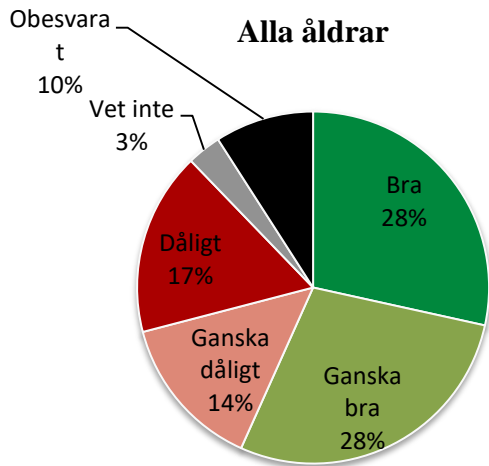
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör ange att exploatering för mer än enstaka nya hus i första hand bör ske i tätorterna och i närheten av kollektivtrafikstråken. Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen kan utgöra undantag, se nästa fråga.

Fråga 3. Planera för bebyggelse i strandnära lägen på landsbygden!

Fördelar: Möjlighet till sjönära boende kan locka nya invånare; kan ge bättre underlag för service på landsbygden

Nackdelar: Kan minska tillgången på strandnära natur; kan medföra ökat bilberoende, mer klimatutsläpp, ökade kostnader för skolskjutsar, hemtjänst m.m.

Vad visar resultatet?

Resultatet visar på en spridning i svar för samtliga åldrar, men fler än hälften är positiva till påståendet i alla åldersgrupperna. Resultatet för åldern 13-19 visar att det är flera som är osäkra till påståendet.

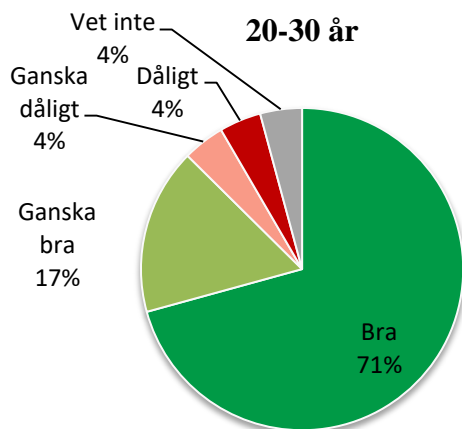
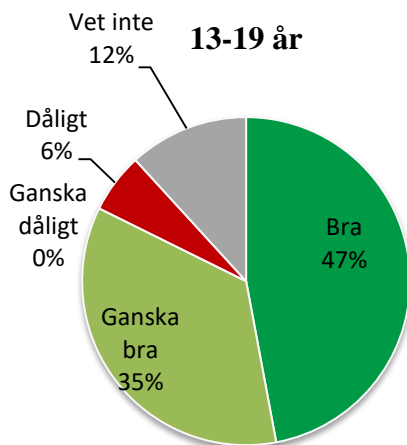
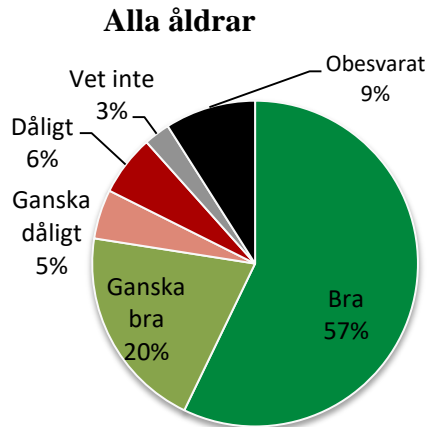
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör redovisa att kommunen har en positiv inställning till initiativ från fastighetsägare och exploatörer att uppföra ny bebyggelse inom utpekade områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Fråga 4. Satsa på cykelvägar & nya bosättningar inom cykelavstånd från staden!

Fördelar: Möjlighet att bosätta sig på landet utan att bli beroende av bilen; lantligt men stadsnära boende kan locka nya invånare

Nackdelar: Naturområdena i närheten av staden kan påverkas; dyrt att bygga gång- och cykelvägar och anordna vatten och avlopp.

Vad visar resultatet?

Resultatet visar att majoriteten av de svarande är positiva till påståendet oavsett ålder.

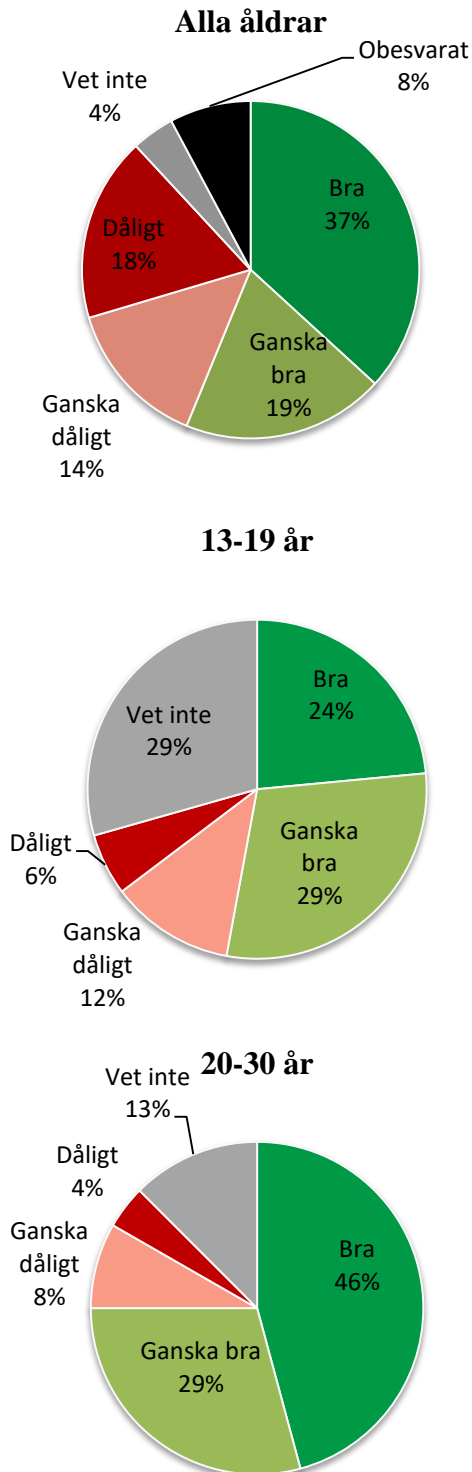
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör peka ut lämpliga lägen för bosättningar inom cykelavstånd från staden, men inte i lägen som kan försämra stadsnära friluftsområden eller möjligheter till framtida stadsutbyggnad.

Fråga 5. Det ska vara tillåtet att bygga åretrunthus i fritidsområdena!

Fördelar: Tillskott av attraktiva helårsbostäder; kan locka nya invånare att bosätta sig i kommunen; i samband med helårsbosättning åtgärdas avloppsutsläppen från dessa områden.

Nackdelar: Områdenas karaktär förändras, höga kostnader för att bygga ut vatten och avlopp, långa avstånd till service och kollektivtrafik, minskat utbud av fritidshus.

Vad visar resultatet?

Resultatet visar att det var fler än hälften av de svarande som ansåg det bra eller ganska bra att tillåta att bygga åretrunthus i fritidsområden. I åldern 20-30 var de flest procentuellt som svarade bra till påståendet.

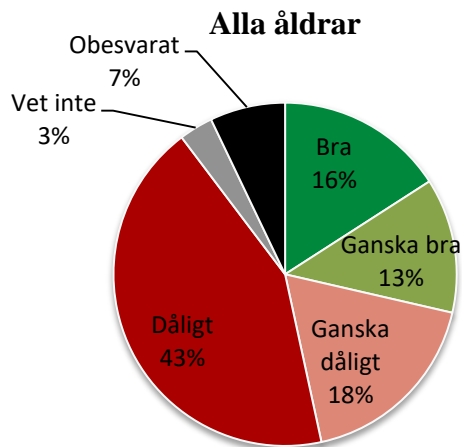
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP:s inriktning bör vara att husens storlek bara begränsas i områden där det finns vatten- och avloppsproblem. När vatten och avlopp byggs ut, bör åretrunthus tillåtas.

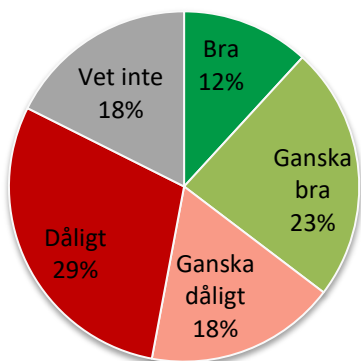
Fråga 6. Den som vill bygga eget hus måste välja en plats där det redan finns hus i närheten!

Fördelar: Minskad sårbarhet, man kan hjälpa varandra vid oväder och olyckor; minskar kostnader för skolskjuts m.m.

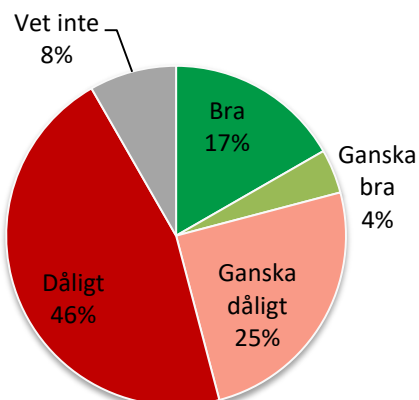
Nackdelar: Minskad valfrihet för den som vill bo på landet

13-19 år

20-30 år

Vad visar resultatet?

Resultatet på fråga 6 visar att majoriteten har svarat dåligt eller ganska dåligt. Vidare visar resultatet på att det var något fler procentuellt i åldern 13-19 år som tyckte det var bra eller ganska bra i jämförelse med andelen i åldern 20-30.

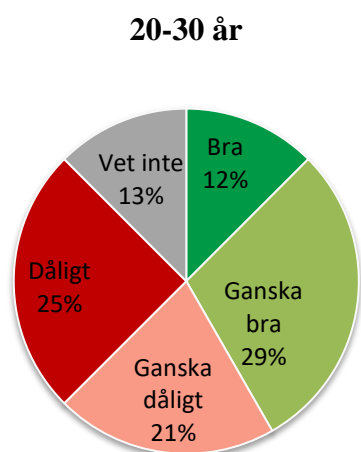
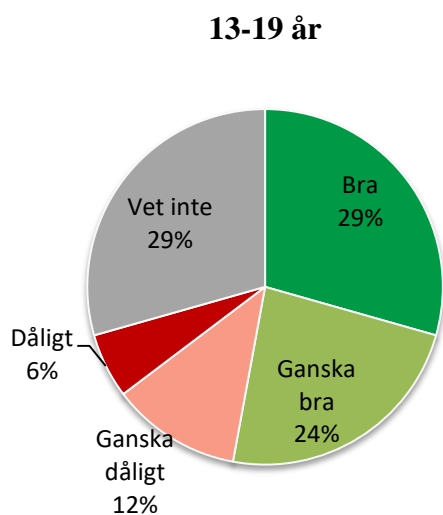
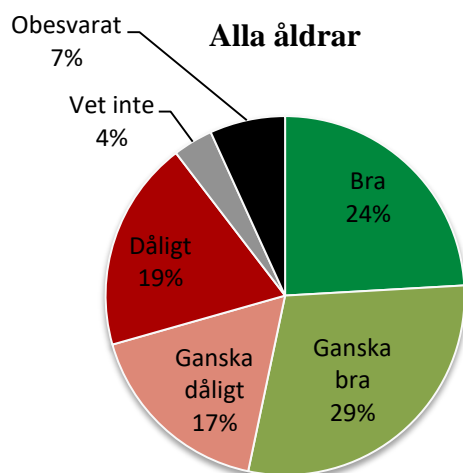
Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör inte innehålla någon rekommendation om ett största tillåtna avstånd till närmaste hus för den som vill bygga nytt på landet.

Fråga 7. Bebyggelsen på landet ska anpassas till landskapet!

Fördelar: Kulturlandskapet bevaras, vackrare och mer attraktiv landsbygd

Nackdelar: Minskad valfrihet för den som vill bygga nytt eller bygga om sitt hus

Vad visar resultatet?

Resultatet för fråga 7 visar på en spridning i svar, och detta för samtliga åldrar vilket cirkeldiagrammen visar.

Betydelse för översiktsplanen?

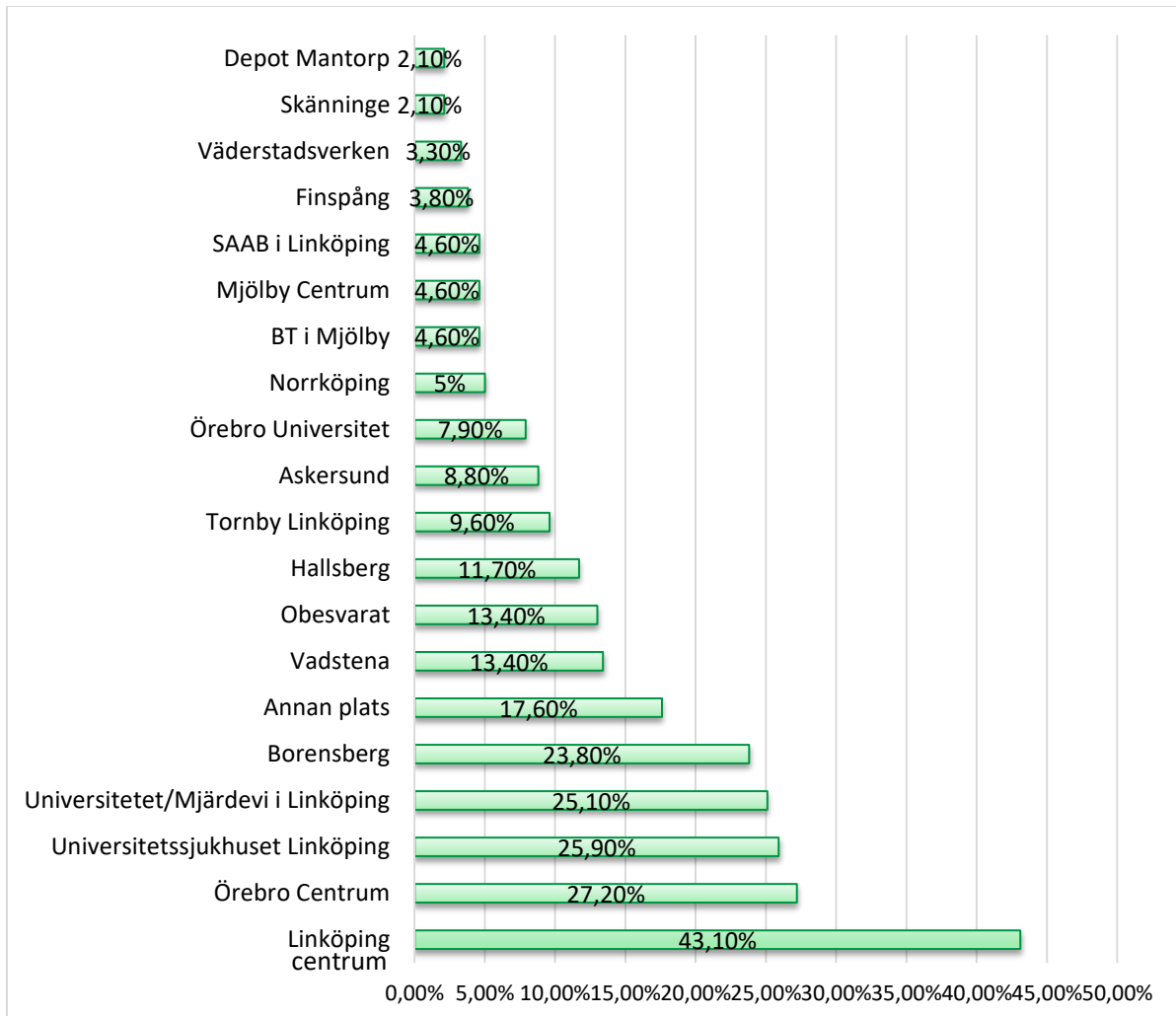
I det öppna landskapet och i värdefulla kulturmiljöer bör ÖP rekommendera att ny bebyggelse ska utformas med hänsyn till landskapet och byggnadstraditionen.

7. Resultat för Regionen

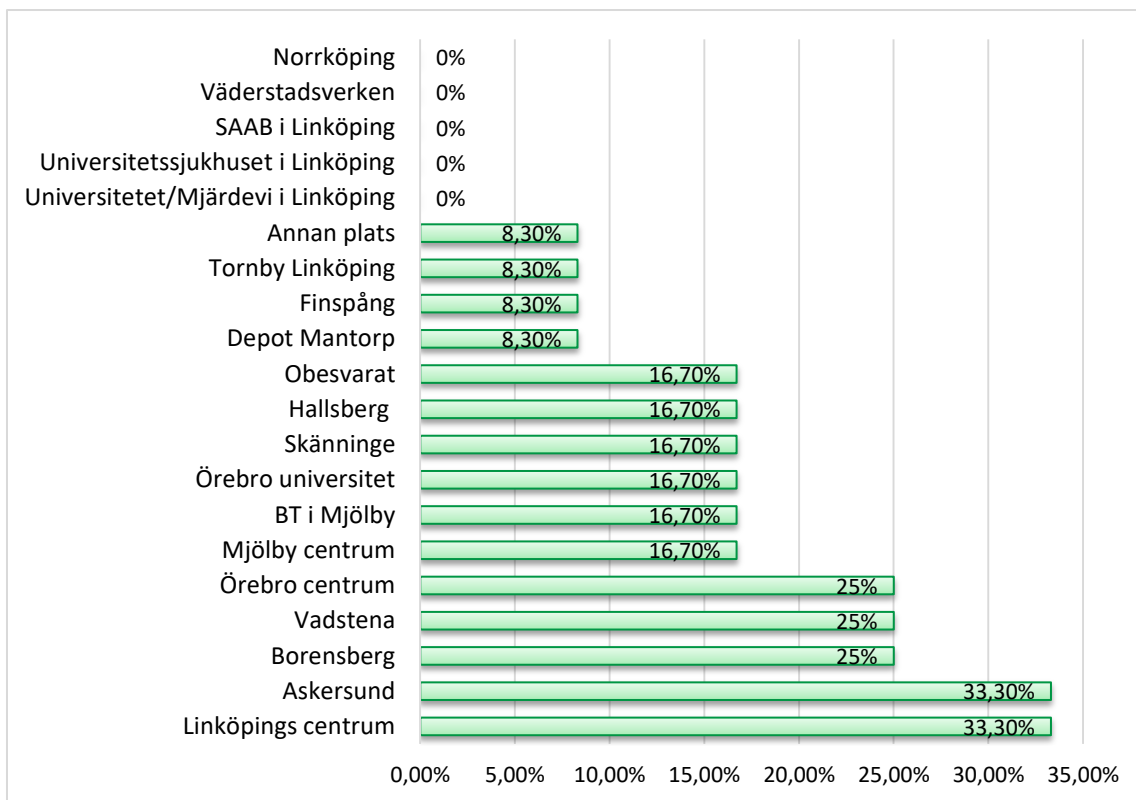
I enkäten för regionen gick det att svara på följande fyra frågor och så här blev resultatet för samtliga åldersgrupper. Notera att det var möjligt att ge mer än ett svarsalternativ!

Fråga 1. Markera de orter som är mest angeläget att förbättra resemöjligheterna till. Max 3 svar.

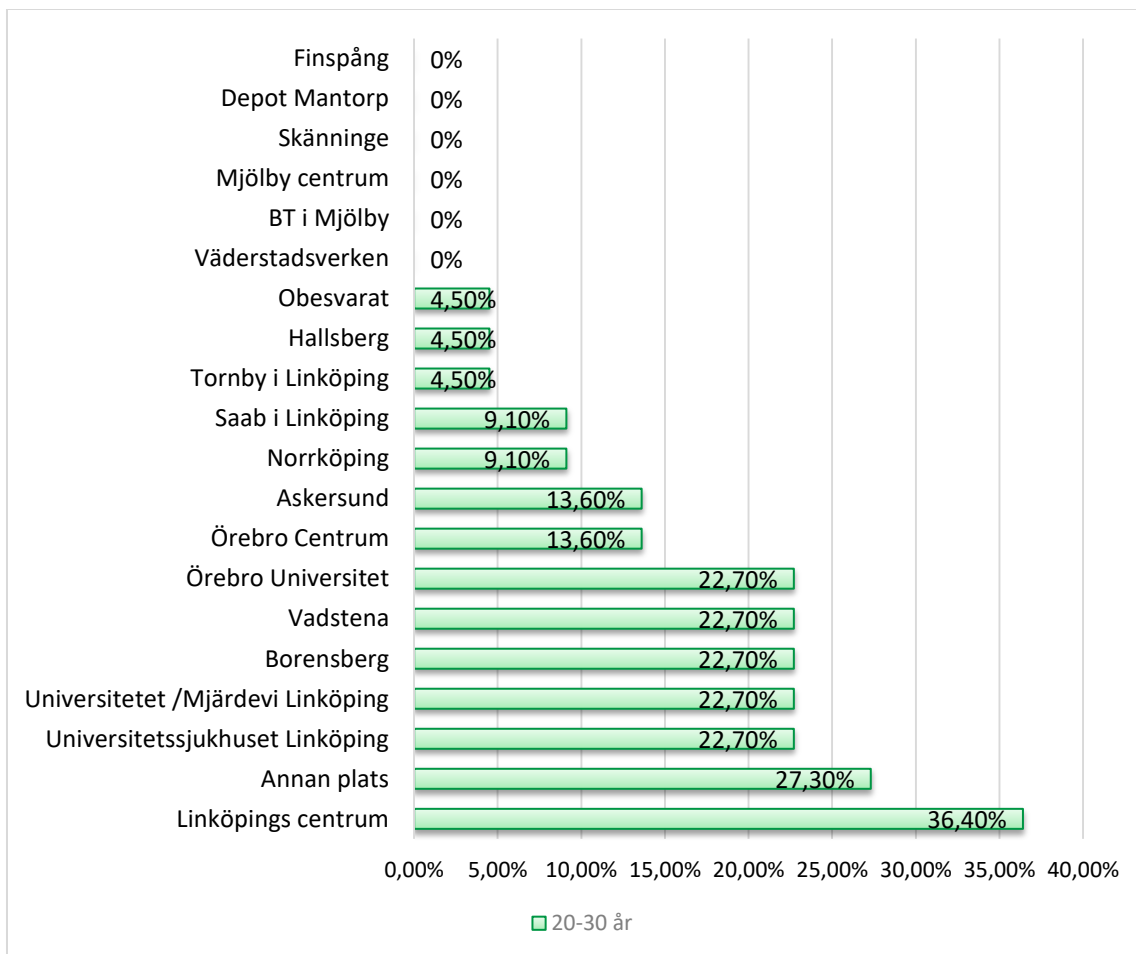
Alla åldrar

13-19 år

20-30 år

Vad visar resultatet?

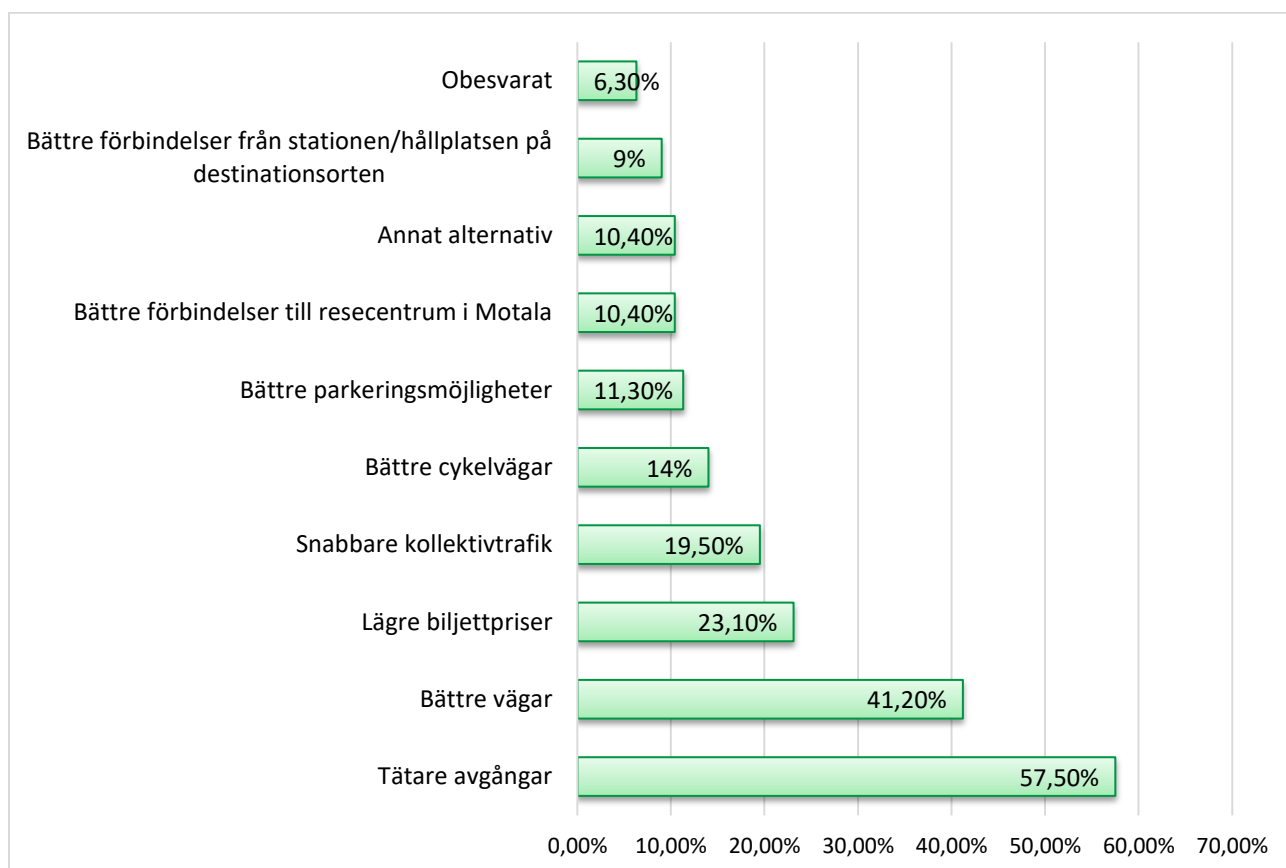
Resultatet på fråga 1 visar att Linköpings centrum är den viktigaste målpunkten. Därefter kommer Örebro centrum, Universitetssjukhuset i Linköping, Linköpings universitet/Mjärdevi och Borensberg. I de yngre åldersgrupperna är antalet svarande för lågt för att dra bestämda slutsatser.

Betydelse för översiktsplanen?

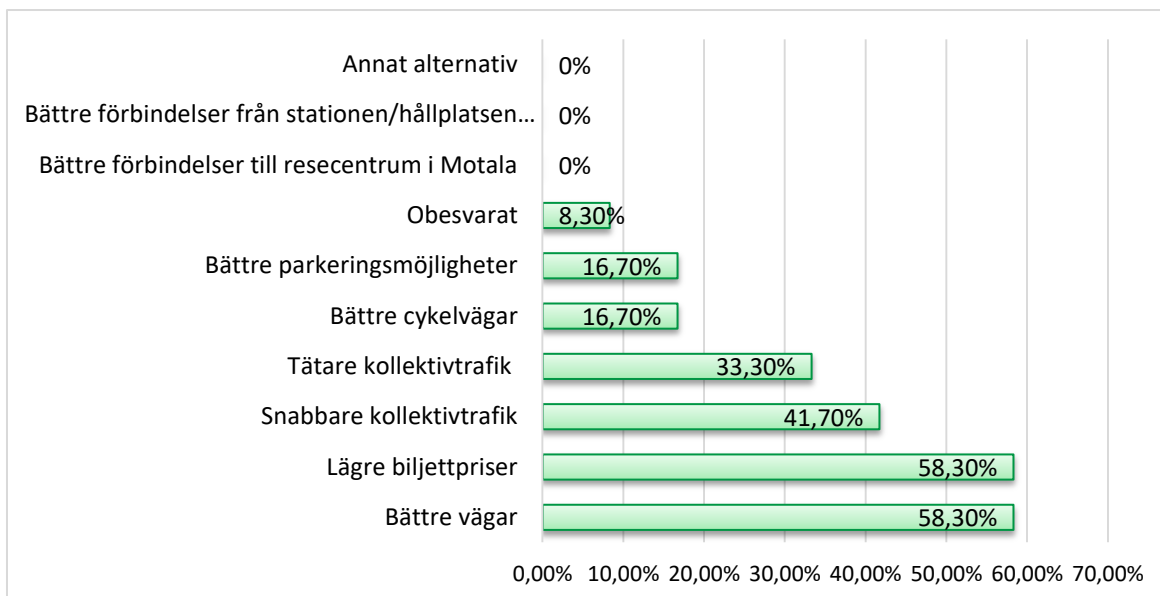
ÖP bör redovisa vilka målpunkter det är mest angeläget att förbättra kommunikationerna till. Åtgärder bör föreslås, även sådana som andra parter än Motala kommun kan genomföra.

Fråga 2. Vad behöver göras för att förbättra resemöjligheterna? Max 2 svar.

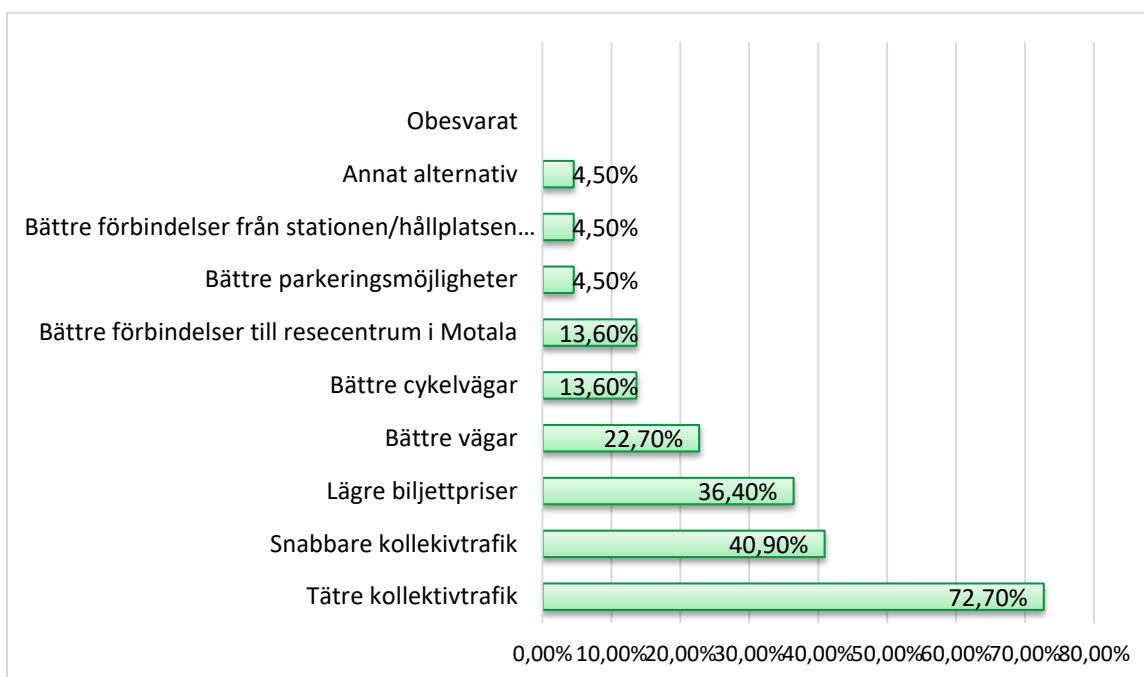
Alla åldrar

13-19

20-30 år

Vad visar resultatet?

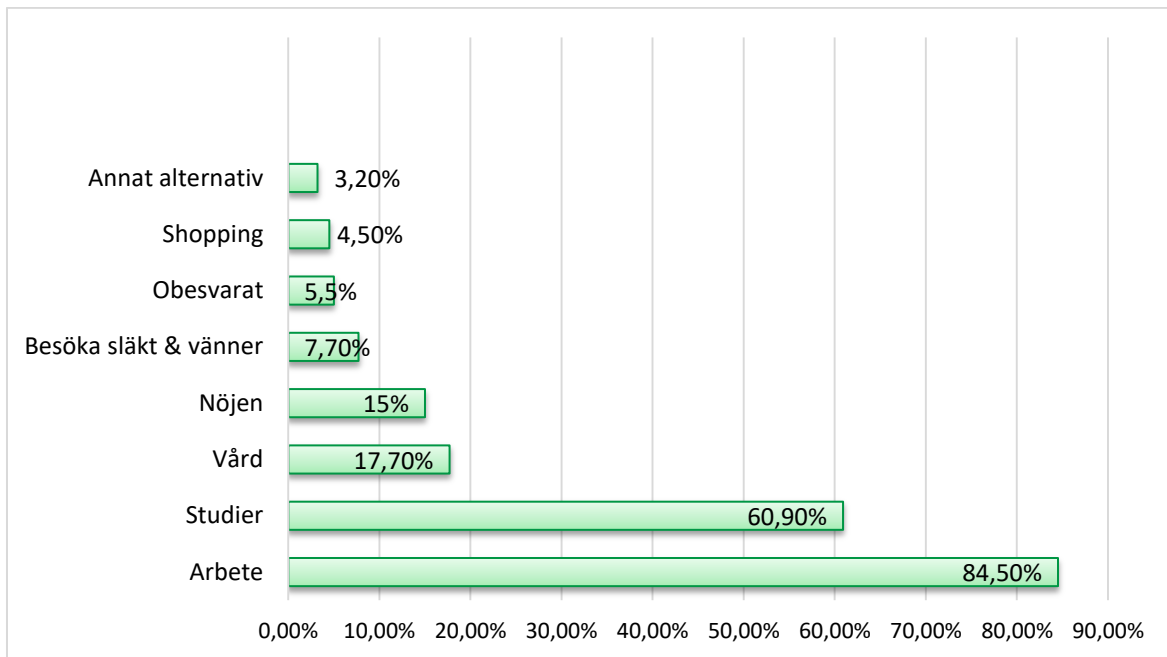
Resultatet på fråga 2 visar att tätare kollektivtrafik är viktigt, men även bättre vägar. Därefter kommer lägre biljettpriser och snabbare kollektivtrafik. För ungdomar verkar lägre biljettpriser vara viktigare, men antalet svar är lågt.

Betydelse för översiktsplanen?

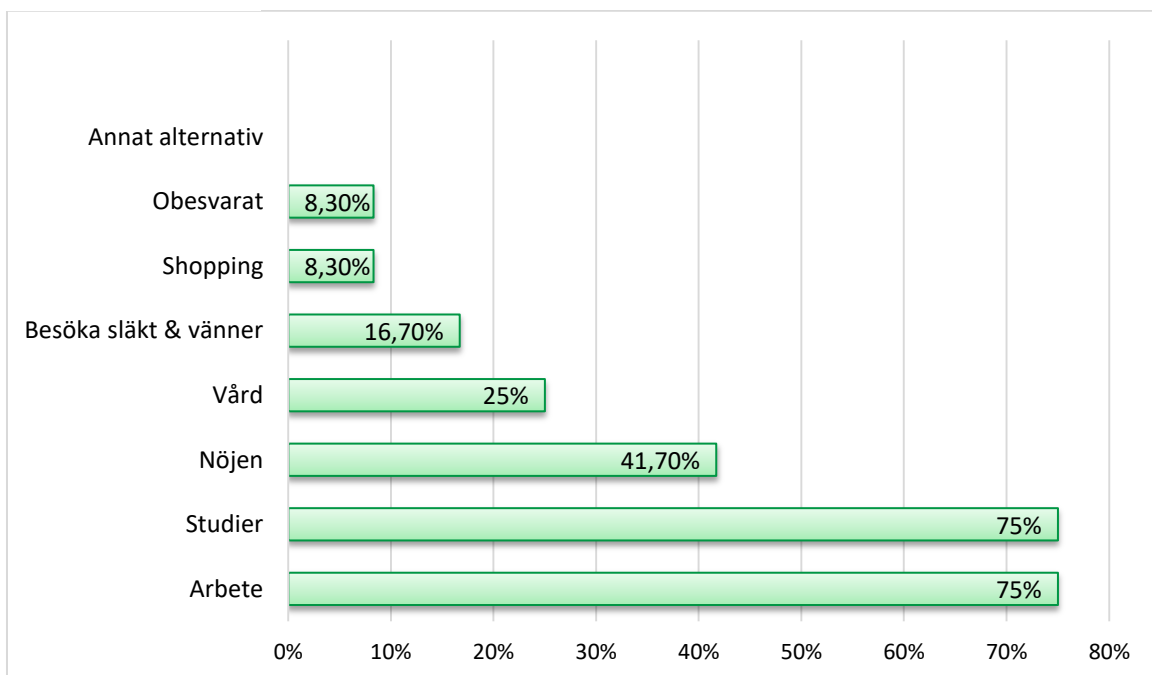
ÖP bör i första hand rekommendera åtgärder som leder till bättre regional kollektivtrafik, men även åtgärder i det regionala vägnätet.

Fråga 3. För vilken typ av resor är det mest angeläget att förbättra rese­möjligheterna? Max 2 svar

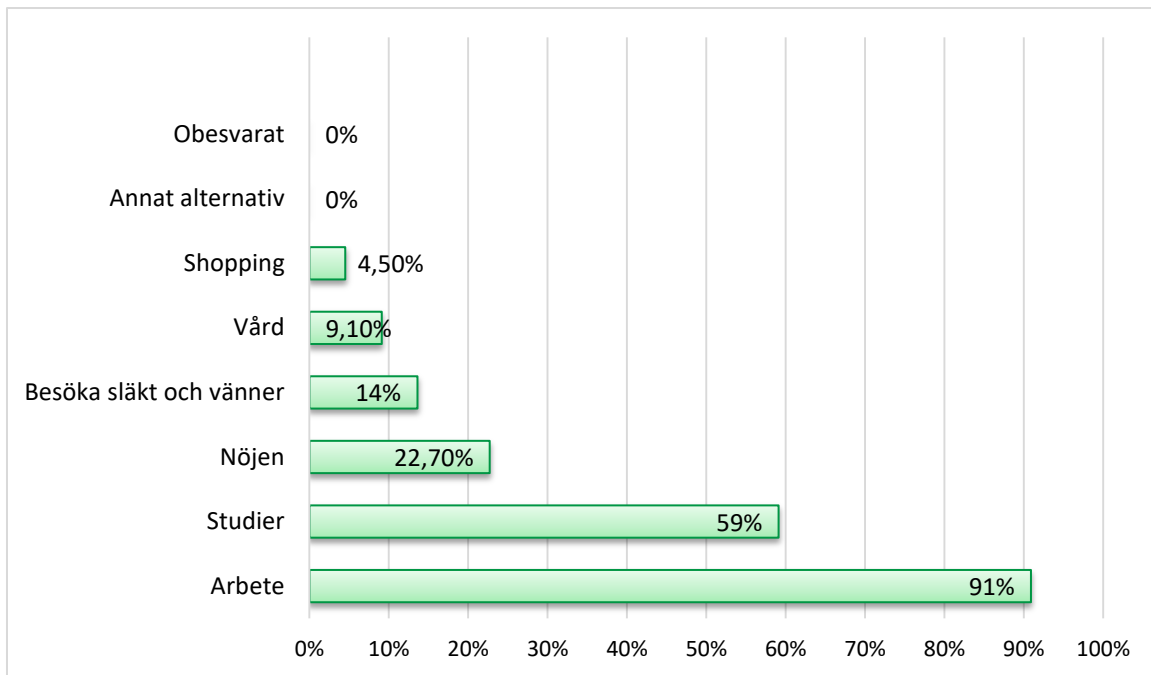
Alla åldrar

13-19 år

20-30 år

Vad visar resultatet?

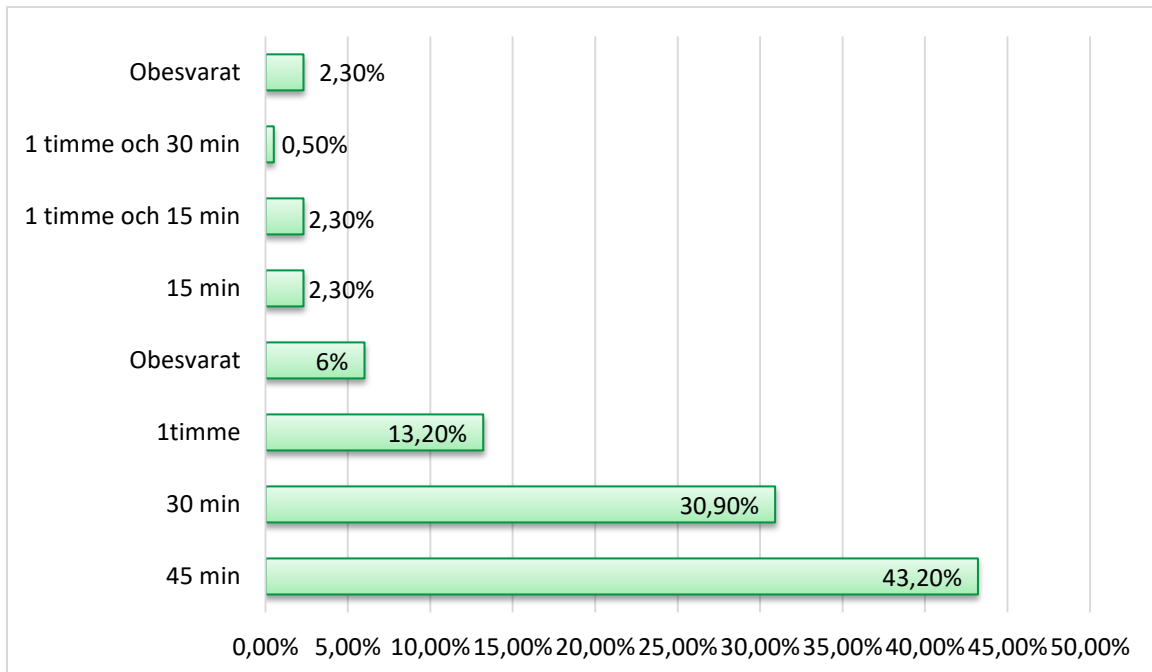
Arbete och studier är de överlägset viktigaste resetyperna för dem som svarat. Studier har, inte så förvånande, större betydelse för ungdomar än övriga ålderskategorier. Av övriga resor är nöjen viktigast för de yngre åldersgrupperna medan vård är något viktigare i diagrammet för alla åldrar.

Betydelse för översiktsplanen?

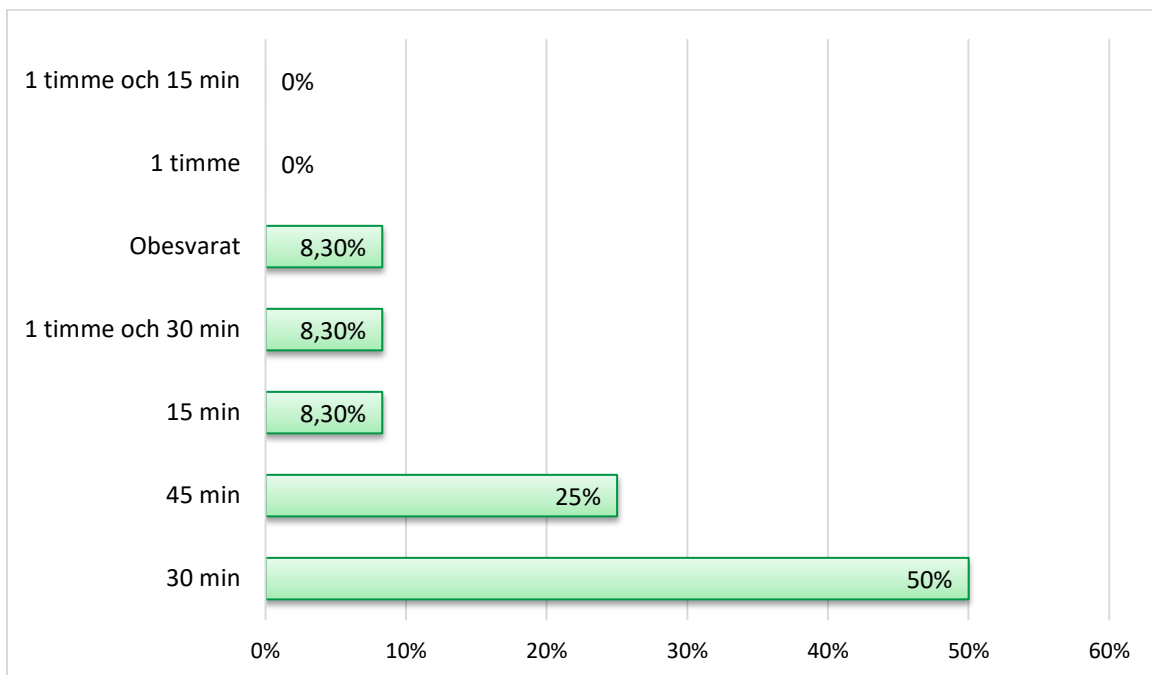
ÖP bör i första hand rekommendera åtgärder som leder till bättre dagliga pendlingsresor till arbete och studier.

Fråga 4. Hur lång tid tycker du att en daglig pendlingsresa (enkel väg) får ta?

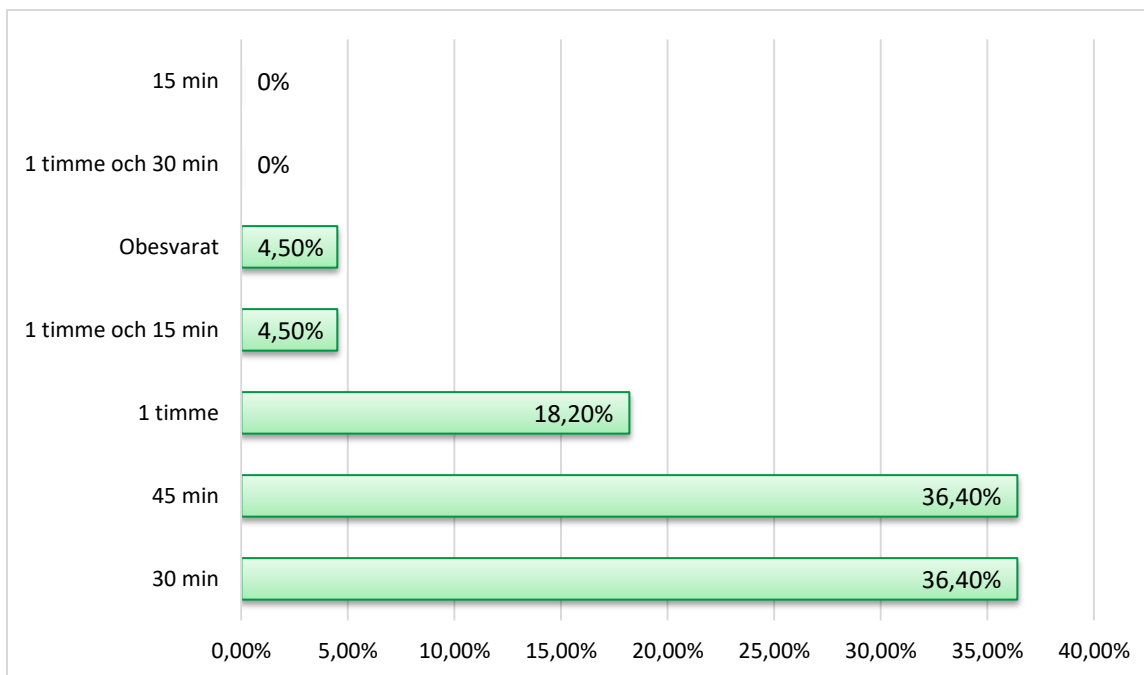
Alla

13-19 år

20-30 år

Vad visar resultatet?

Största andel av samtliga åldrar anger upp till 45 minuter, men ca en tredjedel anser att den dagliga pendlingsresan inte får ta mer än 30 minuter. Bland ungdomar anser över hälften att resan inte får ta mer än 30 minuter, och även bland unga vuxna är toleransen lägre för långa pendlingsstider. En oklarhet i frågan är om tiden ska räknas från dörr till dörr eller endast tiden på tåget/bussen eller i bilen. Oavsett detta visar resultatet att det är relativt få som anser att det är acceptabelt med så lång pendlingstid som det faktiskt tar att nå målpunkter i Linköping eller Örebro. Det betyder att kortare restider skulle göra det möjligt för betydligt fler att ta del av den större regionala arbetsmarknaden.

Betydelse för översiktsplanen?

ÖP bör betona hur angeläget det är att förkorta restiderna till de större målpunkterna för arbete och studier i Östgöta- och Örebroregionerna.

8. Sammanställning av kommentarer till enkätfrågorna

I varje enkät del var det möjligt att formulera sig fritt. Under rubriken ”*Är det något vi glömt att fråga om?*” fanns en ruta där det gick att skriva in synpunkter och kommentarer. Många svarande har utnyttjat denna möjlighet.

Åtskilliga synpunkter och kommentarer har anknytning till något av påståendena i enkät delen. Dessa kommentarer redovisas nedan.

Flertalet kommentarer som berör andra frågor har kategoriserats och sammanställts i olika ämnesområden i ett försök att ringa in vad de i huvudsak handlar om. Denna sammanställning återfinns i bilaga 2. Fritextsvar som faller utanför arbetet med ny översiktsplan har sorterats ut och återfinns i bilaga 3.

Samtliga fritextskommentarer återfinns obearbetade i bilaga 4.

8.1. Staden

Totalt inkom 516 svar på enkäten om staden. Totalt antal svar som kom in i den öppna frågan var 127, varav åtta kan hänföras till åldersgruppen 13-19 år och elva till gruppen 20-30 år.

I nedanstående tabell redovisas antalet synpunkter och kommentarer som direkt berör de 10 påståenden som fanns att ta ställning till i enkäten.

Obs! Viktigt att uppmärksamma är att en synpunkt/kommentar kan få ett kryss i flera av kategorierna.

Frågorna 1-10	Ja	Nej	Osäker
1. Bygg högt	6	4	1
2. Bygg tätt	2	2	2
3. Bygg flerbostadhus i småhusområden	1		
4. Omvandla industriområden	2		1
5. Bygg strandnära	5	3	5
6. Bygg på grönytor	1	11	5
7. Strandnära stråk		1	
8. Frihandelsetablering	1	1	2
9. Prioritera GC-stråk	5	1	1
10. Bygg P-hus i centrum	8		3

Tabell 1. Staden

Kommentar: Påståendet ”Bygg på grönytor!” har väckt störst engagemang i kommentarsfältet, men även frågorna om att bygga i strandnära lägen och att bygga höga hus.

8.2.Landsbygden

402 personer svarade på enkäten om landsbygden. Totalt antal svar i den öppna frågan var 103, varav tre i åldersgruppen 13-19 år och fem i gruppen 20-30 år.

I nedanstående tabell visas hur många fritextsvar som har en direkt koppling till de frågor som ställdes i enkäten, och som därmed kan ge vägledning i frågor som utgör viktiga vägval i ÖP-arbetet för just landsbygden.

Frågorna 1-7	Ja	Nej	Osäker
1. Satsa på tågstopp i Godegård och Fågelstad	14	1	2
2. Ny bebyggelse på landet bör koncentreras till de orter och stråk där det finns busstrafik och viss service		5	3
3. Planera för bebyggelse i strandnära lägen på landsbygden	1	2	2
4. Satsa på cykelvägar & nya bostättningar inom cykelavstånd från staden	8		3
5. Det ska vara tillåtet att bygga åretrunthus i fritidsområdena			
6. Den som vill bygga eget hus på landet måste välja en plats där det redan finns hus i närheten			1
7. Bebyggelse på landet ska anpassas till landskapet.	1	3	2

Tabell 1. Landsbygden

Kommentar: I granskningen av de fritextsvar som rör landsbygden visar det sig att frågan om tågstopp i Godegård och Fågelstad har föranlett flest synpunkter och kommentarer följt av frågan om cykelvägar och bostäder inom cykelavstånd från staden.

8.3.Regionen

239 personer svarade på enkäten om regionen, det var totalt 26 st som kommenterade i den öppna frågan, varav ingen från 19 år eller yngre, och endast en svarande inom åldersspannet 20-30 år.

Fråga 1-4	Antal
1. Markera de tre orter som är mest angeläget att förbättra rese möjligheterna till! Max 3 svar	11 st
2. Vad behöver göras för att förbättra rese möjligheterna? Max 2 svar.	16 st
3. För vilken typ av resor är det mest angeläget att förbättra rese möjligheterna? Max 2 svar	4 st
4. Hur lång tid tycker du att en daglig pendlingsresa(enkel väg) på ta?	1 st

Tabell 1. Regionen

9. Synpunktskartan

En del i medborgardialogen var att medborgarna fick göra markeringar på synpunktskartan. Där kunde medborgarna markera *var de helst ville bo, en fin plats som borde bevaras* och en *plats som borde förändras*. I samband med att de satte ut en prick kunde de också lämna en kommentar. Inom vissa områden var koncentrationen av prickar hög, se bilaga 3 *Sammanställning av kommentarer i vissa områden på synpunktskartan*.

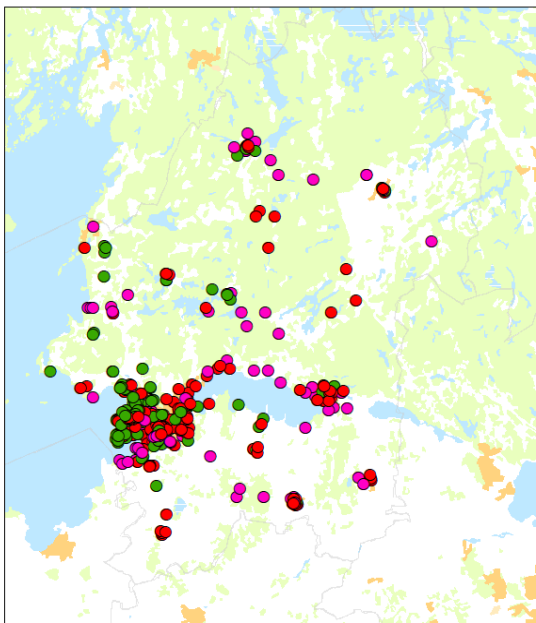
Resultatet på synpunktskartan måste läsas i ett GIS-program där man dels kan zooma in för att se exakt var varje prick är belägen, dels kan få fram de kommentarer som lämnats till prickarna.

Klicka på länken nedan. Uppe i högra hörnet finns två ikoner som man kan klicka på, en som visar teckenförklaring och en som visar olika lager som man kan bocka i/bocka ur beroende på vilka prickar man är intresserad av att titta på. Klicka sen på kartan på prickarna så visas en pop upp-ruta med information om den synpunkt som har lämnats. Du kan även zooma genom att scrolla in/ut på kartan.

<http://motalakommun.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=2980d36cdd294516bfea77a2bc5a2b7b>

Vad visar resultatet?

Kartan som redovisas i länken visar att prickarna är ganska väl spridda över kommunens yta, men med tydliga koncentrationer i staden och de större tätorterna. Även inom staden finns områden med betydligt fler prickar. De cerisefärgade prickarna som anger *Här vill jag bo* har till stor del placerats utmed vatten. En hög koncentration syns t ex längs med Södra stranden.

områden i staden resp. på landsbygden.

Flera har också gjort en markering i Nykyrka och Godegård. De gröna prickarna som anger *En fin plats som borde bevaras* har en hög koncentration runt Varamon och Marieberg/Råsnäs. De röda markeringarna som anger *En plats som borde förändras* är samlade i de centrala delarna av Motala och kring hamnen men också längs med stranden i Marieberg. Flera prickar har också placerats längs med Södra stranden.

Ca 52 % av totalt 777 som placerat prickar på kartan har också skrivit en kommentar för att förtydliga sitt val av plats.

Bilaga 5 innehåller en sammanställning och analys av prickar med kommentarer i tre koncentrerade

Betydelse för översiktsplanen?

Synpunktskartan ger stöd för att satsa på vattennära boende i linje med kommunens platsvarumärke *Östergötlands sjöstad*. Men alla ”*här vill jag bo*”-prickar har inte placerats vid vatten. En mer noggrann analys bör göras av varje prick med hänsyn till aktuella bostadsprojekt och gällande planer. Det kan ge värdefulla tips om möjliga nya bostadslägen.

Det är också intressant att jämföra de gröna ”*En fin plats som bör bevaras*”-prickarna med de utpekade kultur- och naturmiljöerna. Det finns säkert gott om prickar i områden som inte har något skydd men kanske bör uppmärksammas i den fortsatta planeringen.

De röda ”*En plats som bör förändras*”-prickarna är ofta koncentrerade till områden där det pågår förändringsprojekt, t ex Lalandia-projektet i Marieberg och Motalavikens södra strand. Men även här finns prickar som kan uppmärksamma oss på mer eller mindre bortglömda miljöer där det finns anledning att göra insatser av olika slag.

Prickarna på synpunktskartan är således inte enbart användbara i översiktsplaneringen. Så snart resurserna medger bör samtliga prickar gå igenom och analyseras med hänsyn till pågående och gällande planer samt utredningsbehov.

10. Utvärdering

10.1. Metoden – hur fungerade den?

Det var en stor utmaning att skapa en bra medborgardialog om en så omfattande och för många medborgare diffus fråga som översiktsplanen, och dessutom att göra detta innan det fanns ett planförslag att reagera på. Resultatet visar att metoden med frågeställningar som innebär viktiga vägval i planeringen är en möjlig väg att gå.

Upplägget med påståenden att ta ställning till i fasta svarsalternativ var ett effektivt sätt att snabbt få fram medborgarnas syn i ett antal viktiga ÖP-frågor. Redan dagen efter avslutad medborgardialog hade vi prydliga stapeldiagram för varje påstående och varje del av enkäten. Påståendena verkar ha varit begripliga och lätta för de flesta att ta ställning till. Den insats vi gjort för att bena ut frågeställningarna och formulera påståendena har således lönat sig. Kriterierna för vad som var en relevant frågeställning (se sid 6-7) var betydelsefulla, även om vi inte lyckades tillämpa dem fullt ut i alla påståenden.

Metoden var digital och internetbaserad men det gick också att svara på enkäterna i pappersform, det var endast 3 stycken som utnyttjade den möjligheten. Flerspråkiga frågeformulär har inte använts i medborgardialogen om ÖP. Det har tidigare prövats i dialogen om Stora Torget. Endast ett fåtal av dessa formulär kom till användning.

Många, ca 25 % av de svarande, har utnyttjat möjligheten att lämna kommentarer i det fria fältet. Det visar att det är viktigt att ge en sådan möjlighet, men det har förstås också inneburit mer arbete i efterhand med att gå igenom och analysera kommentarerna.

Frifältskommentarerna visar bland annat för att trafik och infrastruktur är viktiga frågor för medborgarna. På det området hade vi svårt att formulera bra frågeställningar/påståenden. På landsbygden har kommunen inte beslutsrätt i de frågorna och vi upplevde också att det var svårt att ställa frågor t ex om trafik i staden. Det beror bland annat på att kommunen redan tagit ställning t ex i cykelplanen i och beslut om nya hastigheter och hur gamla genomfarten ska hanteras.

Intresset för att lämna synpunkter på kartan har varit stort och ca 52 % av de som gjort markeringar har också kommenterat dem. Av resultatet går det att urskilja mer generella mönster, exempelvis att många önskar att bo längre med vattnet eller mer specifika områden som borde utvecklas, som Södra stranden. Det har dock varit svårare att koppla resultatet direkt till det fortsatta arbetet med ÖP i jämförelse med resultatet vi fått fram från enkäterna. Men resultatet visar ändå på ett engagemang från medborgarna.

De möten som vi arrangerat eller bjudits in till har fallit väl ut. Särskilt de två landsbygdsmötena har varit välbesökta. Det hade stor betydelse för antalet svar att vi fått professionell hjälp med kommunikation och marknadsföring. Även om andelen svar från ungdomar och unga vuxna inte motsvarade målsättningen, är det ingen tvekan om att det gett resultat att kampanjen riktat sig till ungdomar.

Avsikten med att redovisa för- och nackdelar (och att ha en särskild flik med bakgrundsbeskrivning till varje påstående) var att ge en bild av hur planerarprofessionen ser på frågan för att medborgarna ska bli så insatta som möjligt. Samtidigt innebär det naturligtvis en styrning, där planerarnas syn naturligtvis inte behöver vara "den rätta" eller vara representativ för hur en majoritet ser på problemet. Trots negativa kommentarer anser vi metoden lyckad, men det kanske tydligare bör framgå att "så här ser vi planerare på frågan". Sammanlagt 27 frifältssynpunkter handlar om medborgardialogen och hur den lagts upp. Flera medborgare anser att frågorna är alltför styrande och att vi missar viktiga aspekter. Det gäller särskilt texterna med för- och nackdelar till varje påstående.

10.2. Analys av kommunikation kring kampanjen

Kampanjen om medborgardialog för ny översiktsplan 2019 genomfördes under hela perioden. Huvudbudskapet löd ”*Motala ligger i dina händer – tillsammans formar vi vår framtid*”. Till detta publicerades även en bild med vy över Motala stad och en I-pad i knät på några ungdomar samt vuxen. Bilden förstärkte på så sätt både budskapet om översiktsplan och metoden för medborgardialogen som handlade om digitalisering.

Sociala medier

Som ett komplement till det webbverktyg som användes med frågeställningar genomfördes kommunikationen till största delen via sociala medier såsom Facebook, Instagram och Snapchat. Till detta fanns även de mer traditionella kanalerna såsom pappersenkäter och webb som stöd för all information. Detta har gett såväl medarbetare som medborgare tydligt och trovärdig samt tillgänglig information under hela processen. Genom att använda sociala medier visade medborgardialogen på en öppenhet inför att ta emot synpunkter och frågor som eventuellt kunde ha lämnats in även den vägen. Kommentarer lämnades in av varierad art.

Behovet av kommentarer från invånare via sociala medier som Facebook var dock lågt med tanke på översiktsplanens stora omfattning och berörda målgrupp. En anledning kan vara att webbverktyget med frågeställningar som användes även innehåll öppna fält för övriga kommentarer vilka har utnyttjats flitigt och är därmed sammanställda direkt i rapporten. I övrigt har muntliga reaktioner lämnats kring utformning och webbverktyg som: ”jag blev väldigt intresserad att vara med och skicka in svar när jag såg det”, sa en medarbetare, ”Den har varit bra upplagd och fungerat bra” sa en förtroendevald, ”Det var lätt att förstå”, sa en medborgare under Expo-mässan. Inkomna synpunkter, tankar och idéer om översiktsplan har kontinuerligt hänvisats vidare till webbverktyget för bästa dokumentation, uppföljning och underlag till rapporten.

Ungdomar och unga vuxna

Många ungdomar/unga vuxna sökte upp webbverktyget genom Snapchat som användes under kampanjperioden. Inga kommentarer lämnades av ungdomar eller unga vuxna via Facebook vilket kan bero på att kanalen inte är någon ”het” kommunikationskanal för den målgruppen. Vad som framgick under dialogmöten med ungdomar var att tidsperspektivet för ”framtiden” kan uppfattas olika. Den är något kortare för målgruppen – det som händer, ska hända nu - alternativt väldigt långt bort – det där berör inte mig just nu, varpå behovet av dialog och tydligare kommunikation med ungdomar kan komma att bli ännu viktigare som metod inför kommande medborgardialoger. Dock vill understrykas att antalet unga och unga vuxna för denna medborgardialog har ökat markant gentemot de tidigare genomförda, vilket bevisar att metoden varit bättre.

Dialogmöten generellt för medborgare har setts som en positiv kommunikationskanal och gett bra frågeställning och synpunkter oavsett vart dessa har genomförts. Antalet deltagande har varierat något. Medborgardialogen om översiktsplan har utifrån den digitala

kommunikationen gett en tydligare bild om att Motala kommuns invånare har en digital mognad som är väldigt spännande och högst positiv för framtida medborgardialoger.

10.3. Analys av de GIS-verktyg som användes i medborgardialogen

Motala kommun hade sedan tidigare en kommunlicens som gällde programvaror från ESRI där flera olika funktioner ingår, bland annat ArcGIS Online (AGOL) och Storymap (berättelsekartor). Det föll sig därför naturligt att i första hand använda dessa verktyg för att ta fram stöd och olika lösningar i samband med arbetet kring både översiktsplanen och medborgardialogen.

ArcGIS Online är ett verktyg som GIS-gruppen på lantmäterienheten i inledningsskedet av medborgardialogen redan hade en viss vana och erfarenhet av. Det underlättade skapandet av de webbaserade karttjänster som användes i samband med medborgardialogen. Kunskapen om detta verktyg har under tiden utökats och spridits och finns numera hos flera personer i GIS-gruppen. Därmed minimeras risken för störningar/kompetensbortfall i de fall någon person avslutar eller byter sin tjänst. Verktyget innehåller även många funktioner för att kunna presentera och visa information på varierande sätt, så friheten i hur informationen kunde framställas var stor.

För att kunna presentera webbkartorna med information till allmänheten användes en så kallad Storymapp – berättelsekarta där det på ett enkelt sätt går att kombinera både bild, text och länkar. Eftersom gränssnittet i denna Storymap var interaktivt, det vill säga anpassade sin storlek och utseende efter vilken typ av enhet (till exempel dator, ”padda” och smartphone) som användes, blev det väldigt enkelt och lättillgängligt för allmänheten att ta del av informationen som fanns på berättelsekartan. Verktyget AGOL/Storymap upplevdes även som stabilt och tillförlitligt utan några avbrott eller störningar.

Ursprungligen fanns tillgång till tre olika enkätverktyg att välja mellan: Defgo, Servey 123 och E-tjänst. De två sistnämnda verktygen skulle ha varit mycket enkla att implementera och skulle även ha gått att lägga till direkt på en flik i ovannämnda storymap. Nackdelen med båda dessa verktyg var att det inte fanns någon automatisk rapportgenerator vilket skulle ha medfört ett mer omfattande arbete att i efterhand ta hand om.

Eftersom antalet svar på enkäterna bedömdes bli ganska stort valdes istället enkätverktyget Defgo som har en inbyggd rapportgenerator. Nackdelen med detta verktyg var att det inte gick att lägga till enkäterna direkt på en flik i storymap. Istället fick en länk läggas till som öppnade upp enkäterna utanför medborgardialogen i AGOL/storymap.

När slutdatum hade passerats gick det med några få klick ta fram automatiska analyser med diagram som visade till exempel procentfördelning av svar i olika frågor. Resultaten gick med andra ord att ta fram och sprida till berörda för analys och bearbetning väldigt kort tid efter svarsperioden hade passerats.

Diagrammen hade dock ett standardiserat utseende och standardiserade etiketter som inte verkade gå att redigera via några presentationsmallar. Redigeringen av val av kulör och form på etiketter, kolumner och text för att hitta ett utseende som kunde passa i rapporter/tryck mm, upplevdes därför som tidskrävande. Enkätverktyget upplevdes för övrigt som stabilt och lättanvänt utan några problem eller störningar med att klicka på enkätlänkarna eller nå enkätverktyget

Det tredje verktyget som användes var en karttjänst på kommunens externa server. Karttjänsten innehöll ett punktbaserat skikt med tre olika kategorier där man kunde ange *var man ville bo*, vad man ville *skulle förändras* och vad som *borde bevaras*. Karttjänsten publicerades som en länk i samma Storymap som användes för information kring medborgardialogen. Många verkar tyckt att det var enkelt att använda denna karttjänst och allmänheten började oftast utan vidare anvisningar att zooma in och förflytta sig på kartan och sätta ut markeringar på kartan i någon av kategorierna ovan och komplettera med en synpunkt. Kulörerna på kategoripunkterna var rött, cerise och grönt. Dessa kulörer kunde dock ha valts med bättre hänsyn till färgblinda och synsvaga då kontrasterna dem emellan var bristfällig. Kategoripunkten nämndes dock i en teckenförklaring tillsammans med förklarande text vilket kan ha uppvägt denna brist.

Metodanalys kring verktygen

Medborgardialogen och enkäterna fanns, som nämnts ovan, i en digital så kallad *Storymap* som allmänheten kunde ta del av via kommunens hemsida. Det fanns därför stor möjlighet för alla att ta del av informationen kring medborgar-dialogen, synpunktskartan samt att kunna besvara enkätfrågorna. Fördelen med att använda en digital medborgardialog är dels att det enklare går att få en snabb spridning men också att det går att välja när på dygnet man vill svara på frågorna. Samtidigt ställer en sådan metod krav på att alla har tillgång till internet. För personer som inte själva hade tillgång till egen dator, padda eller smartphone så fanns vår personal på plats vid bland annat expo-mässan, bibliotek och skolor där kommunens paddor tillfälligt lånades ut. Enkäterna fanns även utskrivna i pappersformat men eftersom endast ett fåtal sådana lämnades in, bedöms behovet inte ha varit så stort

När någon klickade på en enkätlänk och öppnade någon av enkäterna registrerades det automatiskt som ett svar i Defgo oavsett om man sen läste och svarade på alla frågorna eller helt lät bli att svara. Många helt tomma svar har därför uppstått, till exempel när enkäterna har skapats och testats av oss själva. Dessa svar har därför sorterats bort.

Enkätresultaten lyftes sedan över till GIS-verktyget ArcMap i en digital karta för att kunna analyseras ytterligare och då användes postnummerområden för att placera ut svaren geografiskt på kartan. Men frågan i enkäterna som gällde vilket postnummerområde den svarande bodde i var dock inte obligatorisk att svara på och ca 20 procent av alla svar saknade därför denna information. Analyser baserade på postnummer kan därför ha ett bristfälligt underlag då ca 20 % av alla svar saknas där.

Sammanfattningsvis har Web-verktygen fungerat bra, inga synpunkter har lämnats som gällt svårigheter att använda enkätverktyget eller synpunktskartan. Det enda problemet som noterades gälles svårigheten för vissa användare att komma in till enkäten via Snapchat.

10.4. Tillämpning av riktlinjer och anvisningar för medborgardialog

Kommunens politiska riktlinjer och anvisningar för medborgardialog har varit till stor hjälp. I förberedelsefasen användes bland annat den checklista som finns i anvisningarna, vilket gav en bra struktur åt dialogens alla delar och hela processen.

Ett systematiskt arbete med medborgardialog, som det här är ett exempel på, kräver tid och resurser. Det krävs också en bra samverkan mellan enheter med olika kompetenser och uppdrag och inte minst en bra dialog mellan tjänstemän och förtroendevalda. Vi kan konstatera att arbetet varit tidskrävande men också väldigt stimulerande och roligt. Ett metodiskt arbete byggt på kunskap och kompetens och bra samverkan har resulterat i en medborgardialog med hög kvalitet. Tillsammans har vi genomfört en medborgardialog på riktigt, om något viktigt och som gett resultat!